

London. — Palesztina főbbja, dr. Izák Herzog, az angol fővárosból való elutazása előtt ki...

Breslau. — A „Schlesische Tageszeitung” közli, hogy valamennyi városi fürdőben tilos zsidóknak fürdeni, csak Kallenbasche Schwimmanstalt áll rendelkezésre.

Város. — Hetven, Németországból kivándorolt zsidó megszálta a központi segélykomité helyiségét és nem akartak addig távozni, amíg segélyben nem részesülnek.

Mexikó. — Az itt megjelenő „Der Weg” című lap közli, hogy Philippi képviselő tervet terjesztett a parlament elé...

Newyork. — A National Council of Jewish Women közölte, hogy két stipendiumot létesített a hékének tanulmányozására...

Frankfurt a-Main. Prof. dr. Oskar Davidot nevezik ki a Rotschild-kórház röntgenológus főorvosának.

Kansas City. — A napokban meghalt Jacob Herzfeld ügyvéd 60 éves korában, aki vezető szerepet játszott az amerikai cionista életben...

Berlin. — Breslauban egy 56 éves zsidót egy évi és negyhavi fogházra ítélték fajtajelölési kísérlet miatt. — Giesseben egy árját ítélték el fajtajelölésért...

Jeruzsálem. — Arab újságok jelentése szerint az angol kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a palesztinai kérdést kiveszi a Colonial Office hatásköréből...

Orth. GYERMEKÜDÜLŐTTHON a Tátra gyöngye Löcsefüred Levőca. Szép napos komfortos szobákkal, elsőrangú házi ellátással.

Raso-Pasta ha „Raso-Pastá”-t használj Gyártja: Ioan Breckner S.A. ALBA IULIA

Tel-Aviv lesz a zsidó főváros?

Jeruzsálem. A Beiruthban francia nyelven megjelenő „La Syrie” című lap a következőket írja Palesztina felosztásának tervével kapcsolatban.

Végül egy harmadik terület dominium lesz. A „Sunday Epress” nagy angol lap szerint Jeruzsálem, Bethlehem, Nazaret, tehát a keresztények szent helyei, közvetlenül az angol fennhatóság alá fognak tartozni.

MI LETT VOLNAP...

Goebbels mondotta amerikai újságíróknak: — Ha nemzeti szocialista uralom lenne Amerikában, nem volnának gengszterek.

AZ EGYIPTOMI KÖVET INZULTALASA BERLINBEN.

Az egyiptomi követet zsidóknak nézték Berlin utcáin és inzultáltak. Amikor megtudták a náciok, bocsánatot kértek tőle és kijelentették, hogy amikor elkérgetik majd az összes zsidókat, nem fordulhat elő ilyen félreértés.

EREDMÉNYES SZORAKOZOTTSÁG. Egy szórakozott tanárról mesélik, hogy az óra helyett mindig a feleségét húzza fel és csak akkor veszi észre, amikor az újni kezé.

VENDEG A PINCÉRHEZ. — Foglalt ez az asztal? — Igen. De azért csak tessék leülni. Adóba foglalták le.

IGAZSÁGOS. Egy családhoz meghibóztak vacsorára a szegény bócher. Az asztalnál ült a házigazda és a felesége, két fiuk és két lányuk, meg a bócher. Belóztak öt sült csirke és a házigazda így szólt: — Na, bócher, heten vagyunk, ossz el igazságosan ezt az öt csirkét.

OKOSAN. Jankl, aki boltiszolga, főnöke átküldi egy úzennel a szomszéd kereskedőhöz. — Rendben van — mondja a kereskedő — mondja meg a főnökének, hogy tudomásul vettem az úzennet.

PRÁKTIKUS AJANDEK. Egyik fukarságáról ismert férjtől megkérdik, hogy mit oelt a feleségének születésnapjára ajánlhat. — Egy ajakkrúzst — mondja. — Miért épp ajakkrúzst? — Mert azt kis részletekben visszakapom tőle.

NEM AKAR HAMISAN ESKÜDNI. Kétlen találkoznak az utcán és mindenféle üzleti ügyekről diskurálnak. Végre mikor el akarnak válni egymástól, így szól az egyik: — Te, igérj a házamért százezer lejt. — A te házadért? Nem ér huszezer lejt és én különben sem veszem meg. — Mondtam én, hogy vedd meg? Igérj érte százezer lejt. — De hát miért? — Mert holnap jön rá egy vedő és meg akarok neki esküdni az anyám életére, hogy tegnap százezer lejt ígérték érte.

NEPUNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor ZSIDÓ HETILAP Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

A föld népe nem gyűlöli

Nem tehetünk arról, hogy a zsidókérdést ily mélyregeesen felkavarták Európában. Régebben csak kikvették készületek arról a kérdéssel, most egész könyvtárakat írnak össze.

A jövő tudósa és történetírója kutatni fogja bizonyára azt is, hogy kik álltak a gyűlölködők élén és mennyire reagált erre korunk parasztsága. Hogy ehhez adalékkal szolgáljunk, meg kell írjuk és kommentálnunk is kell egy esetet, amely üdítő óázist jelent a gyűlölet Zaharájában.

Alkik mélyebben behatólnak a néplelek rejtelmeibe, akik alaposan ismerik a közép- és kelet-európai paraszt mentalitását, azok előtt a fontt eseten megérjük, hogy a földmívelő osztály, amely Lengyelországnak, Romániának és Magyarországnak is zömét alkotja, nem antiszemita.

London. — A főmufti egyik bizalmi embere, aki jelenleg az angol fővárosban időzik, kijelentette, hogy a főmufti ellene van Palesztinának két vagy többrésze való osztásának. Csak az esetben menne bele, ha az arab résznek ő lenne a királya.

A paraszt jó, nem gyűlöli. Csak a nagydobos városi léhűtők, a munkanélküli jövedelmekről álmodók, a pernahajderek, senkik ordítják, hogy mindennek a zsidók az okai.

Paraszt nem hiszi el, ahogy nem hiszi a szerb sem, meg a magyar paraszt sem. A föld drága, egyszerű, józan és becsületes népe nem hisz a gyűlölet fensőbbiségében. Ő látja legjobban, hogy küzködik a falu zsidója kora reggeltől késő estig.

Az amerikai zsidóság tiltakozik a lengyelországi pogromok ellen

New-York. — Az Egyesült Államok lengyelországi zsidósága a bresztlitovszki tragikus eseményekkel kapcsolatban távirati tiltakozást juttatott el Lengyelország washingtoni nagykövetéhez, Potocky grófhoz.

A főmufti akar lenni Palesztina arab királya

London. — A főmufti egyik bizalmi embere, aki jelenleg az angol fővárosban időzik, kijelentette, hogy a főmufti ellene van Palesztinának két vagy többrésze való osztásának. Csak az esetben menne bele, ha az arab résznek ő lenne a királya.

Lesz munkavédelmi törvény vagy nem?

București. — Pop Valér ipari és kereskedelmi miniszter a napokban nyilatkozott arról, hogy életbe léptetik minden körülmények között a munkavédelmi törvényt. Az „Adeverul” szerint azonban mértékadó politikai körökben úgy tudják, hogy levezik napirendről a kérdést és csak a most érvényben lévő törvényt fogják lényegesen módosítani.

rágos városi léhűtők, a munkanélküli jövedelmekről álmodók, a pernahajderek, senkik ordítják, hogy mindennek a zsidók az okai. Mert mind azt képzeli, hogyha zsidó bankár és gyáros, nagykereskedő és orvos nem lenne, akkor ő lógázhatná lábát és napjait munkanélküli, pénzszórással tölthetné. De a paraszt mindent jól lát és néha-néha önállóan is cselekszik. Például abban a lengyel faluban, ahol félig agyonverte az agitátorokat és megvédte a zsidót.

A sötét éjszakában, amelyben ma Kelet-európa zsidói botorkálnak Bresztlitovszkától a nemzetvédelmi törvény paragrafusáig, van valami vigasztaló is: s ez a föld népének józansága és tisztánlátása.

ki Kendziora rendőrtiszt megöletése fölött, de egyidejűleg tiltakoznak az ellen, hogy e szomorú esetből kifolyólag általánosítsanak és minden zsidóra kiterjedjen a gyűlölet. A nagykövet a tiltakozást továbbította a varsói kormányhoz.

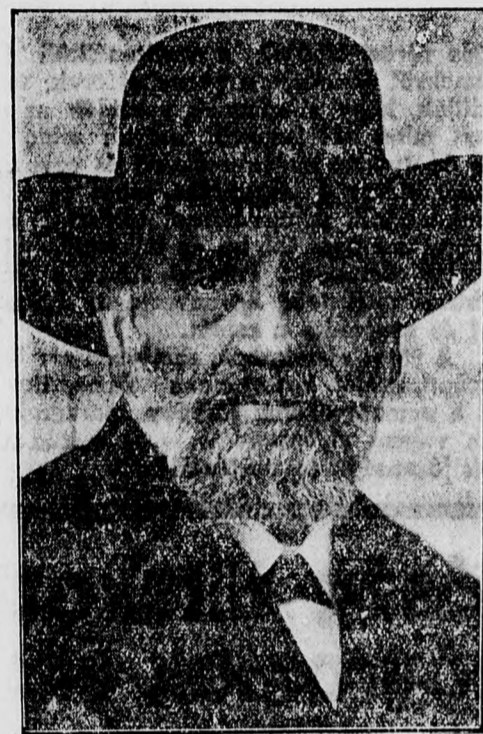
A kormány maradásával vagy távozásával kapcsolatban a legellenfőbb hírek vannak forgalomban, megbízhatónak tartott forrás szerint azonban a liberális kormány őszig a helyén marad, de lehetséges, hogy a június 8-iki ünnepek után nagy meglepetés ér majd a politikai élet változást váró korifeusait. Választások azonban minden valószínűség szerint csak az ősz elején, a mezőgazdasági munkák befejezése után következhetnek.

Dr Kecskeméti Lipót főrabbi halálának első évfordulója

EMLÉKEZÉS...

Irta: Dr. Kabos Béla, az oradeai izr. hitközség elnökhelyettese.

Ama felszólításnak, hogy a néhai dr. Kecskeméti Lipót síremlék leleplezésével kapcsolatosan egy pár soros megemlékezést írjak a „Népünk”-nek, készséggel teszek eleget annál is inkább, mert ebben a felhívásban dr. Kecskeméti Lipót személyének igaz megbecsülését látom.

Néhai DR. KECSKEMÉTI LIPÓT

Bárha ebben a gyászévben állandóan azon igyekeztünk, hogy emléket ébren tartssuk, így templomban, újságcikkekben, kulturáldélutánokon igen magas újszerű előadásokat élvezhetünk, úgy érzem, hogy dr. Kecskeméti Lipót életéből mindég lehet egy új jellegzetes színt találni.

A velem egyvásnak, akik egy emberöltőt töltöttek el az ő papi és emberi gondozása mellett, még ma sem tudnak belenyugodni, hogy jártukban, keltükben nem láthatják mosolygó arcát, hogy elűnt a város utcáiról egy karakterisztikus és markáns színfolt, hogy nem hallják bárosyonon érces hangját; hogy dr. Kecskeméti Lipót nincs többé.

Ahogly így az emlékezés szárnyán visszazallok a múltba, eszembe jut a 70-ik születésnapjára, ahol egyik szellemes rokonpápné egy deris verssel köszöntötte fel, amelynek a refrénje az volt:

„Ha már hetvenkedtél eddig, Hetvenkedjél százig”.

Dr. Kecskeméti Lipót, aki a hivatást még magánál is jobban szerette, aki tudatában volt annak, hogy gyilkos kör emészté a szervezetét, szemében felecsillámló derüvel hallgatta a verset és igyekezett meggyőzni bennünket, hogy ő a mi kedvünkért elhiszi, hogy napról-napra lankadó ereje elviszi a százig is.

Majd ugyanerről a napról egy másik epizód: Szokásban volt, hogy a község papjának a Niszán kippur kutáni requiem megtartásáért egy aranyat adományozott. Ma már nem tudom, miképpen esett meg, de a község husz év teremtésülfelkejtkezett arról a bevett szokásról. A 70-es születésnapjára és amikor átadtuk a 20-as gymlőmészt, fogndalmat tettünk, hogy ezután évről-évre megemlékezzünk arról a napról.

Vártuk a hatást, ami be is következett: dr. Kecskeméti Lipót korát meghazudtoló ifjú lelkesedéssel válaszolt és nagy meglepetésünkre elutasította az ezután évről-évre kijáró aranyakat, majd rezignáltan, de minden valószínűség szerint a mi

félrevezetésünkre így válaszolt: „Nem kell az évente kijáró aranyatok, nem fogadom el, de Te Konrad és Te Kabos ígértétek meg nekem, hogy a 80-ik születésnapomról egyszerre 10 évre adjátok ki a szállárjaimat!” Mennyi gyengédség, mennyi finomság e pár szóban attól, aki tudatában volt annak, hogy nemcsak az ével, de a napjai is meg vannak számlálva. De ez volt Kecskeméti Lipót!

A bölcs jószág találkozott benne az élet nyugodt harmóniájával. Sehol egy diszonáns hang sehol egy kirívó színfolt, mely pazarsága mellett is zavarná a béks együttműködésnél. Mindennél

Egy év távlatából...

Negyvenhat évig tanított — egy éve az enyészete dr. Kecskeméti Lipót főrabbi. Még a sablon-emberek élete után is, ha pontot tesz a halál, nem jelenti az elfelejtést. Mennyivel inkább nem lehet felejtetni azt, aki ennyi energiát fejtett ki a zsidósága és hitközsége javára.

Negyvenhat évi szakadatlan heroikus és örökkévalónak szánt munka után, most egy éve annak, hogy megszűnt a legnemesebb zsidó szívek egyike dobogni. Most újra keresni szavakat — minek? Csak ronthatunk gyarló szavakkal annak a férfinak emlékén, aki csillagként ragyogott a zsidóság szomorú és borongós egén. Most újra fellobban az emlékezés soha ki nem alvó mécsese, hogy fájlývá magasodjék. Ki tudja, hányszor lobban fel még a Nagy Láng-ot szimbolizáló emlékműves. Évtizedek halója bizonyos, évszázadoké valószínű. Még mindég túl közel vagyunk Hozzá, ahogy eltávozott röpke percek alatt az örökévalóságba. Irjuk le ismét a megdöbbenést, amely végigszántott községben, országokon, ahol ismerték, tisztelték és szerették? Szófecsérlés volna és önmagunk ismétlése. Sokkal inkább kö és sokkal inkább bronz-egység volt, semhogy nyúlós szavak mákony val lehetne pótolni.

Dr. Kecskeméti Lipót egyéniségére és értékére

Három millió dollárral támogatta a Joint az üldözött német zsidóságot

Páris. — Az American Joint Distribution Committee párisi irodájának jelentése szerint a Joint hárommillió dollárt fordított a német zsidók segélyezésére azóta, hogy Hitler uralomra került Németországban. Ennek az összegnek egyik felét a Németországban maradt zsidók, másik felét a kivándoroltak segélyezésére fordították.

Egyedül 1936-ban 470 ezer dollárt fordított a Joint a német zsidók támogatására, főleg kivándorlási és áttelepítési célokra. A Joint-iroda jelentése megállapítja, hogy 40 ezer zsidó munkanélküli zsidó van ma Németországban, akik a zsidó vállalatoknak és üzemeknek kényszerű likvidálása miatt veszítették el kenyérüket. Ez a folyamat tovább tart és egyre súlyosbítja a zsidó munkanélküliség helyzetét. A legjobb lehetőség a németországi zsidók gazdasági pozíciójára megartására a hitelszükség. Hatvan zsidó kölcsönpénztár igényeltek segítséget nyújtani ebben a tekintetben. Ezek az intézmények részben saját tőkével dolgoznak, másfelől azokkal a hitelekkel, amelyeket az American Joint Rekonstruktion bocsátott rendelkezésükre. A Fundation egymillió 250 ezer márkát alapítványból 570 ezer márkát juttatott a kölcsönpénztárnak.

többre becsült szinképet. De azért látjuk a harcoss, az igazsáért és jószágért fáradhatatlanul küzdő főpapot, az embert, a hajthatatlan, az erőset, a törhetetlent. És ahogy így látjuk dr. Kecskeméti Lipót egyéniségét, ebben a két megvilágításban, elhiszük, hogy ez így is lehetséges. Elhiszük, hogy a harc és a béke ilyen szépen megférnek egymás mellett, hogy az energikus nekilendülés egy jobb, egy szebb jövő felé megalkuszik a lehetőséggel, ha ez egyuttal békét is jelent.

Sajnos, most már végleg elűlt a harci zaj, örök síri nyugalom veszi körül alkotásra predesztinált munkás lényét. Emléke a márványán maradódnakban él a mi szívünkben, de hogy a hála és kegyelet érzését átörökíthessük a jövő generációra is, márványemlékkel is hódolunk emberi és papi nagyságának.

A község áldozatkészségéből emelt emlékmű leleplezési ünnepe a most reánk következő vasárnap lesz. Bizunk benne, hogy ezen városunk minden polgára vallási és nemzeti szívre való különbség nélkül részt vesz, hogy megjelenésükkel áldozzanak egy igaz nagy ember magasatos emlékének.

talán a legjellemzőbb, hogy senki sincs, akivel az őrü pótolni lehetne. Nem gondolunk csupán a papi szószékre, amelyen 46 évig prédikált. Elvégre lesz utódja. Mi arra a pótolhatatlanságra gondolunk, amelyet a közéletben, a zsidó életben okozott. Ki van a helyén? Ki az, akinek neve fogalommal lehet még életében, ahogy azzá lett ő, míg élt és alkotott? Amerre nézünk, semerre sem látunk ilyen karakán, ilyen igaz embert, a próféták meglátóját, in-terpretelőjét, ezek és tízezrek vigasztalóját és a „tökéletes” reinkarnációját.

Szivan 19 — ez évben május 28-ika — a nagy férfi Jahrzeija. Evforduló, amelyen újra elbűnő a fájdalom, amelyet a zsidóság érzett, amikor eltávozott. Egy év, hogy elmúlt, Néha ezer évnek számított, most röpke pillanat. Ahogy a mi gyarló realitáson látó és élő felfogásunk, agyunk kivetít magából. Egy év... ezer év... Sok és kevés, semmi és minden.

Itt állunk dr. Kecskeméti Lipót halálának évfordulóján. A szomorúság önti el ezekben a ragyogó májusi napokban szívünket és lelkünket.

Elmúlt egy év és júnnek az újak. E pillanatban is úgy érezzük, hogy most ment el és soha nem fogjuk tudni elfelejtetni!

Mit tanulnak a varsói diákok...

Nem tudjuk, hogy mit tanulnak a varsói egyetlen diákok, de azt a hírekől tisztán ki lehet látni, hogy mit tudnak. Szomorú tényeket konstatálni, mert felmerül bennünk a kérdés: vajjon mi lesz, ha ezek a diákok átövezik majd az előregedett, vagy kihalt mai generációtól az uralmat, a saját keserű leőben vergődő világot felett.

Lássuk, hogy mi is történt Varsóban? Felvonulás volt a lengyel fővárosban és nagy tömeg nézte ezt. Egyenruhás, magukat nemzeti demokratáknak nevező diákok bombát dobáltak a tömegbe. És eltalálták a bünsőt. Igen, bombaszilánk érte Schenker Abraham nevet őt éves (igen őt éves) kis zsidó gyereket, akit anyja karjában tartott, hogy nézze a felvonulást. Még sok zsidó felnőtt is megsebesült, de meghalni csak a „főbűnös” halt meg. Egy kis Aprumele, akit anyja feltő gonddal nevelt, hogy idővel szaporítsa a felnőt és küzködő zsidó proletárműködőket. Schenker Abraham öt éves varsói zsidógyerek meghalt, mert Jan Szmolnitsky és Janus Oliniczak nevet orosztanhanggatók és Patur Henrik diák, a matematikai és természettudományi fakultás hallgatója és Konstantin Okinczik jogász nem szeretik a zsidó Leon Blumot, meg nem szeretik Litvinonot. Ezért kellett a tudomány csarnokát látogató emberek bombájától meghalni a kis öt éves zsidógyereknek. Ez az „igazság” kell a jövőndő orosának, matematikusának és jogászának. Ez diktálja magasabb emberi etikájuk. Nem lesz semmi bántódásuk. A kis öt éves mártírt reggel ötkor csak szülei jelenlétében engedték eltemetni a hitközség által adományozott díszsírhelyen. Jaj, de gazdagok vagyunk mártirokban! Most még az elgondoláshoz is szükség van a közélet körül. A közepők felnőtteket ítélt máglyahalálra egy meggyőződésért. A mi civilizált modern ko-

runk öt éveseket sem kímél. Nehéz hinni ezek után az emberiség jobb jövőjében! Nagyon nehéz!

Ahogly Thomas Mann látja a németországi zsidókérdést

Lehetséges, hogy csak mi zsidók „kitaláltuk ki” Thomas Mann-t a jelenkor egyik legjelentősebb írójának. Lehet, hogy a Nobel-bizottság „elfogult” volt, amikor évekként ezelt neki adta az egyik írói irodalmi Nobel-díjat. Lehet, hogy az egész világ bolond, mert milliók olvassák könyveit, amelyek mind az irásművészet remekei.

Thomas Mann emigrált. Nem bírta szabad szellemét és nem bírta a nagy börtönt, amelyben most hetvenmillió német ember ül és ennek neve: Harmadik Birodalom. És Thomas Mann azóta járja a világot. Most New-Yorkban van és a „Free Synagogue”-ban négyezer hallgató előtt beszédet tartott. Ebben a beszédben hadat üzent az antiszemitizmusnak, amelyet „korunk legutalatosabb és legellenzesebb megnyilatkozásának” tart. Minden árja és nem-árja de magát kereszténynek tartó embernek szent kötelessége, hogy harcoljon ellene és ne hagyják magukra a zsidókat. A németországi példa mutatja, hogy mennyire súlyos lehet egy nép, ha szellemi vezetői, a tudomány emberét, a költőt és írókat ennek a barbár gondolatnak szolgálatába állanak és ezzel terjesztik a tudatlan nép körében a mélytét és a szabad gondolatot lebélyézzék.

Igy szónokolt Thomas Mann a new-yorkiak előtt. Nem első eset a nagy írónak ilyen megnyilatkozása s nekünk kötelességünk, hogy az ilyen beszédekről vagy nyilatkozatakról megemlékezzünk, mert jelét látjuk annak, hogy vannak még igaz szellemek a világon, akik erőt adnak nekünk ahhoz, hogy önmagunkban bízzunk.

Még a vakok is kíméletlenek

Azt híhetné az ember, hogy egy vak ember őr és megbocsájító. Már csak azért is, mert a sors nagy csapást mért rá, ami engedékenyebbé kell tegye. S azt is remélhetné a józan ember, hogy főleg sorstársaival szemben szeretetteljes és elnéző. S mi történt Bécsben? Ennek az elgondoláshoz szűgyenteljes megcsufolása. Az „Interessengemeinschaft blinder Musiker, Klavierstimmer und Musiklehrer” intézmény

szintén az árjaparagrafus alapjára helyezkedett. Kiebrudalja a zsidó vakokat köréből. A zsidó vak „hiába” vak, neki élen kell halni, mert vakságához még egy nagy tragédia járul, ami még több talán, mint ez a testi baj: — hiszen zsidónak is született. Viszont az árja vakok, kétszeresen azok: micsoda vaksgággal vannak megverve lelkiileg is, ha a testi szerencsétlenség mellett, lelkiileg is ennyire nem látók.

A bécsi zsidók most nagy propagandát kezdenek, hogy a zsidó vakok kenyérhez jussanak. Remélni lehet, hogy Bécs városának csaknem 200.000 főnyi zsidósága segíteni fogja a szerencsétlen zsidó vakokat. Nem fognak éhenhalni, még ha „árja” vakok szeretnék is. Akik ennyire vakok, ennyire embertelenek, ennyire szerencsétlenek. Hát ennyire nem ember az ember? Varsóban öt éves zsidógyermeket tég szájjal a bomba, Bécsben éhenhalásra ítélik a zsidó vakokat, Palesztinában is iskolásgyermekek ellen dobta bombákat, numerus-nullusok és klauzusok nyomorították a világ zsidóságát. Retentő sok a gyűlölet, nem is értjük, hogy ennyit üyöljött láttára még van kedvünk élni... pedig kell legyen... mert a zsidó fennmaradás és örökkévalóság

KOHN, AZ ÉRSEK

Irta: Dr. JOSEPH S. BLOCH

Az árjáknek a Kohn-néó iránt való idegenkedése okozza, hogy a Kohnok szívesen rejtik magukat árak alá.

Kürnberger Ferdinand, a legmagasabb osztrák-német írók egyike nem hitt ebben az elrejtőző szenvedélyben, de alapos leckében részesült látelenségeért.

Rosner bécsi könyvkereskedésében ült egy délután Kürnberger s az újonnan megjelent munkájában lapozgató. Nyílt az ajtó s érdekes fejű fiatal ember lépett be rajta. Amikor dolga végeztével az ifjú elhagyta a boltot, Kürnberger megkérdezte: — Hát ez ki volt?

— Ismertemű hegedűművész, — felelte Rosner. — A neve Connady.

— Connady? Mindig így hívták?

— Szó sincs róla. Erdéttleg Kohn volt a neve. Néhány nappal később ismét feltűnt Kürnbergernek a Rosner-boltban egy érdekes arc.

Kérdésére a könyvkereskedő azt felelte, hogy: — Ez az ur franciá ur. Paul d'Aberst. De elvilben Kohn a neve.

Kürnberger gyanakodva nézett a barátjára, azt hitte, mőkázik vele, aztán vette a kalapját és szótlanul eltűvozott.

Harmadszorra ánnepelt színpadi író kereste föl Kürnberger oltartózkodása alatt Rosner könyvkereskedését. Bécsben akkortájt egyébről sem be-

szétek, mint az ő darabjáról, a Heines junge Let-denről.

— Mondja csak, A Mels igazi neve, vagy csak írói neve ennek az embernek? — kérdezte Kürnberger.

— Csak az írói neve, — hangzott a válasz. — Mert a polgári életben Mels ur a Kohn névre hívatgat.

Ez megadta Kürnbergernek a kegyelemfőst. Abban a meggyőződésben, hogy Rosner bolondot üz belőle, egyszersmindenkorra búcsút mondott a könyvesboltjának. Pedig nem volt igazza. Mert Connady, d'Aberst Paul, A Mels, mind a hárman a valóságban Kohn-ok voltak, még pedig a jánából.

Emek a történetének a párja az az anekdóta, amely gyakran szerepel a tizenkilencedik század közepének anekdotagyűjteményeiben:

Derek, becsületes szász érkezik Amszterdamba, hogy személyesen vegye fel keletindiai örökéjét. Először is ügyvédet keres. Az ügyvéd, akinek a véletlen folytán került, nagy csodálkozásra készült, az ügyvéd ugyanis zsidó volt. Szászországban viszont abban az időben zsidó még nem lehetett ügyvéd. A csodálkozás még fokozódott, amikor az első tárgyalások során szembekeült az első polgármesterrel. Az első polgármester is zsidó volt.

Amszterdamban. A polgármester a szászt az igazságügyi miniszterhez utasította. Kérvényének átadásakor rémületében megmerevedett a derek német. Az igazságügyi miniszter is zsidó volt.

— A legjobb lesz, — mondotta a kegyelmes ur, — ha ebben az ügyben magához a királyhoz fordul. Én majd utját egyengetem a kthallgatásának.

A szász, aki még mindég nem tért magához a meglepetéséből, csak hápogott. A miniszter nem értően a dolgot, megkérdezte:

— Csak nem fél attól, hogy őfelsége előtt megjelenjen?

— Azt nem, — felelte a kérvényező — csak... az iránt vagyok hátor tisztelettel érdeklődni, hogy a királynak... hogy őfelségének szintén zsidónak néltőztatik lenni?

Az egyházzog olmitzi professzora nem szerette a múltat: kanonok korában sem vetette le becsületes esküdi nevet. Megmaradt Kohn-nak. Így is lett érsek.

Előnk emlékszem arra, hogy milyen feltűnést kellett az osztrák képviselőházban, amikor a Neues Wiener Tageblatt szerkesztője, Emmanuel Singer megjelent a szerkesztőségbe érkezett távirattal, amely hírtl adta, hogy:

Olmitzi hercegeerke megoalasztottaak Kohn Tündort.

— Kohn? — kérdeztek rémülten a konzervatívok.

— Kohn? — csodálkoztak derülten a liberálisok.

— Micsoda Kohn? — érdeklődtek a közömbösek.

A tárgyalásra senki sem ügyelt többé. A terebben szájról-szájra járt a Kohn néo. Elsőnek Taufe dr látta fel magát, a miniszterelnök

titka épen az, hogy mi minden bajon átgázolunk.

Nem csupán a bécsi vakok — vakok: az egész világ vaksgal van megverve, keserves lelki vaksgal...

Mit mond egy felvilágosodott csehországi politikus a zsidóságról?

A prágai cionista szervezet előadásorozatát rendezte. Ezek egyikén Dr. Macek képviselő beszélt, aki egyike a fiatal közársaság szocialdemokrata vezéregyéniségeinek.

A vita során, amely az előadást követte, dr. Angelo Goldstein zsidó képviselő feltepte a kérdést: cionizmus, vagy asszimiláció? Erre azt válaszolta Macek dr. elismerelem az asszimiláció létezését, vannak zsidók, akik integráns részei a csehslavok népnek.

Magas-Tátra STARY-SMOKOVEC (6-Tátraiúred) SCHREIBER ORTH. PANSIO Tel. 43 TATRA-LESNA Villa Erika, p. p. Tatr. Lomnica. Tel. 28.

— Érdeklődni kéne, — mondotta — rajon ezt az urat... ezt az érseket megkeresztelték-e? Hogy keresztény-e? — Legyen nyugodt, kegyelmes uram, — felelt.

De a Kohn-név megmaradt piros posztónak. Nem lehetett naprendre térni fölülte. Hercegeknek lenni végtére is nem csekélység, milliók tartoznak egyházfejedelmi jogára alá s e millióknak egyre arra kell gondolni, hogy uruk egy... Kohn. Rémes!

Bauer Juliust, a köllöt, egyszer így szólította meg egy szolgálatrakész markor: — Alászolgája Lömy ur! Mire az elmes humorista így felelt: — Mi jut az eszébe? Engem nem híznak Lömynek.

Az olmtüzi zsidók, ősi szokás szerint, minden nevezetesebb alkalommal kifejezést adtak a hercegeknek iránt való tiszteletüknek. Kohn dr. előde, Fürstenberg, minden figyelmet megbecsült, amely iránta megnyilvánult s udvarias formában viszonozott is.

A gyűlölködésnek ebben a tengerében, amelyben fuldoklunk, jólesik, ha még emberi hangokat hallunk, ezuttal Prága felől, amelynek türelmes, megértő népe minden tiszteletünket megérdemli.

Amikor a pesti turfon egy fonalügynök lova győz

Ennél komikusabb eset már régen fordult elő Budapesten. A Király-díjat futották a pesti löversenyen. Aki nem tudná, annak megmondjuk, mi a Király-díj. A magyar lötenyésztés fejlesztésére, — amint ez világszerte divik — löversenyeket rendeznek.

Tizenhatezer ember volt künn a „zöld gyepen”, a kormányzótól kezdve a szegény proletárig mindenki. Valamennyi mágánás, hatalmas divatrevü és a többi kelleke ennek a nagy derbynek. Negyven esztendeje mindég valamelyik mágánásistálló lova nyerte a versenyt. Hercegi és grófi istállók lovai. Ezuttal a kormányzó lova is futott. És mi történt? Rettenetes, borzalmas és még ki tudja, milyen szavakat használhatunk a „katasztrófára”. Futott egy ló, a neve világírú enekes: Caruso volt a loprimadonna, akit tekintetbe se vettek, mert túrfnyelven szólva outsider volt. Akire nem számítottak. Egy „zsidó ló”. Valami Rubin Sándor nevű fonalügynöké, akinek ugylátszik, jól sikerülnek a jutalékelszámolásai, mert versenylovait is tart. És ez a „zsidó” ló győzött. Felszisszent

MINDEN SZINBEN LEI 325 Reichard

a tribün és a sok mágánás. Negyven éve nem volt erre példa. Hát ez a zsidó prepotencia ide is befurakodott? A fonalügynök jobban ért a lóhoz is, mint Esterházy herceg, még Wenckheim gróf? Amikor a váratlan győzelem bekövetkezett, senkinek gratulált a ló gazdájának. Mert hiszen ő is outsider volt. Nem is Nemzeti Kaszinó tag, nem is egy „kérlek-alássan”. Fonalügynök. A szép mágánásszennyos orrukhoz tartották zsebkendőjüket. A Király-díjon Király-utca győzött. Milyen tragédia, a zsidók előretörték a turfon is. A mi véleményünk az, hogy zsidó és még hozzá fonalügynök ne tartson versenylovakat. Mert cholle első lesz és akkor nő az antiszemizmus is. Hát már itt sem hagyják a szupremáciát. Ide is behozzák a numerus clausust, vagy nullust? Dehát mit csináljon egy zsidó ügynök. Ha nem hagyják elni a Király-utcán, kénytelen győzni a Király-díjon. Elvégre 40.000 pengő se kutyá. Az aranyserlegről pedig Kiddist is csinálhat...

— ARADON, ha jól és olcsón akar ékezni, keresse fel Klein Dávid orth. érke vendéglőjét, Piata Avram Jancu 11.

hogy a hercegeknek iránt való dülében — nem rendezett pogromot a zsidó utcában.

A római Kuria mit sem tett az érsek tekintélyének megvédésére.

Igy történt meg, hogy a keresztényzocialista párt vezérkari főnöke: Gessmann dr. Olmützben előadást tarthatott s ezen az előadáson, amelyen Weindlich főnkárius és számos olmtüzi apátur is résztvevett, kifakadhatott ellene.

Végül már Rómában is megszokták az olmtüzi dolgokat. Felszóltatták Kohn Tibadart, hogy mondjon le méltóságáról.

A külügyminisztérium félhivatalos lapja, a Fremdenblatt az olmtüzi hercegek elmozdításának hírére a következő megjegyzéssel közölte: — A pápa tudomására hozta Kohn dr.-nak, hogy nehe körül túlságosan sok harc támadt s hogy mégis tisztességét sikerrel tölthesse be Olmützben.

Sem a bíbor, sem a trón nem tudták megpeddelni őt a zsidógyűlölet ellen s elfeledtetni zsidó származását. Zsidó mártír volt anélkül, hogy akarta volna.

Mint zsidó mártír talán kiérdemelhette volna a zsidóság megbecsülését, ő azonban erőszakosan szétlépett minden kötelet, ami a zsidósághoz fűzte őt s megtagadta a zsidó vért ereiben.

Még sem tudta eloiselni nevének terhét. Összeomlott alatta.

Bukására az antiszemita táborokban örömdalomat tört ki.

Történelmi visszaillesztés az angol zsidóság multjából...

A középkori zsidóság háromszáz éves küzdelme, az angliai szabad letelepedésért

A portugál kormány londoni nagykövete a kápolnát használja fel a marannusok tanácskozására. — Chile meghódítása zsidó expedícióval és zsidó pénzzel. — Egyes tekintélyes és gazdag zsidók kiváltságos helyzete a szigetországban. — Cromwell filozemizmus. — A puritánizmus a zsidó törvényeket akarta Angliában meghonosítani. — Manasse ben José érdekes szerepe Anglia történelmében.

— A „Nepünk” eredeti riportja. —

London. — Most, hogy az egész világ érdeklődésének homlokterében állott Anglia, a nagy koronázási ünnepekkel kapcsolatosan érdekesnek tartjuk, hogy történelmi visszaillesztést vessünk az angliai zsidóság multjára, illetőleg annak a 500 esztendőnek történelmét adjuk dióhéjban, amely a kiűzéstől számítja felt el, mindaddig, amíg egyes felvilágosodott államférfiak, befolyásos zsidók közbenjárására megegyedtek az újra való letelepedést.

Az angol zsidóság első kiűzése 1290-ben történt és a XVII. század közepéig nem volt jogilag elismert zsidó közössége a szigetországnak. A kontinensen azonban oly keserves volt ezidőben a zsidóság sorsa, hogy voltak olyanok, akik mégis átmerészkedtek a La Manche csatornára. Már 1510-ben hat zsidó érkezett újra Angliába, hogy ott letelepedhessenek. Ezek között híres és ismert volt Dr. Elias Sabot nevű bolgari orvos, akinek IV. Henrik király adott kivételes letelepedési engedélyt. De adott ő hasonló engedélyt még egy zsidó orvosnak is. Sampson de Mierbeame-nak, aki Délfranciaországból vándorolt be, akit azért hoztak, hogy Sir Richard Whittingtonnak, London lord-majornájának feleségét meggyógyítsa. Ez időben volt egy külön gyűjtőhely a zsidók számára, a „Domus Conversorum”, ahol szabad lakást és ellátást kaphattak. Ezt a helyet 1532-1561 között 1608-ig tartották fenn, kivéve az 1551—78 közötti éveket, amikor is üresen állott ez a különleges helység.

A protestáns reformáció és az akkori polgárháború kedvezett annak, hogy a zsidók újra szabadon bevándorolhassanak. Amikor a puritánok uralomra kerültek, akkor különböző szerzetesek tanúsították az őstestamentummal kapcsolatosan. Különösen kedvezően befolyásolta ebben az irányban az angolokat néhány kiváló képességű marannos, aki a vezető körök vallásos érületére és kereskedelmi képességeire hívatkozott. Olyan férfiak voltak ezek, akiknek nagy nemzetközi kereskedelmi kapcsolataik voltak és ezt jól felhasználták az állam javára. Antonio Fernandez Carrajal 1635 körül került Londonba mint első marannos és 1656-ban tért vissza nyíltan a zsidó vallásra. A kereskedelem fejlődése volt. Voltak hajók, amelyek bejártak Kelet- és Nyugatindiót, Brazíliát és a Levantét és minden nagyobb európai kereskedelmi centrumban voltak lerakatai. Jellemző hatalmas tekintélyére, hogy amikor 1645-ben mint nem egyházhöz tartozó ellen panaszt adtak be, akkor a City kereskedői együttesen írták feliratot a parlamentnek, amelyben kérték, hogy ne bántásák. A lordok háza meg is szüntelte ellene a pert és számos esetben különleges intézkedéseket hoztak, hogy érdekeit megvédjék.

A ZSIDÓK BEFOLYÁSA A HÁBORUK ALATT

Ekkor folytatott véres háborukat Anglia Hollandiával, Portugáliával és Spanyolországgal. Ez

időben a marannos zsidók rendkívül értékes információkkal szolgáltak. Carrajal apósa, Antonio de Souza például a portugál kormány londoni nagykövete volt és a követséghez tartozó római katonák kápolnát használta fel a marannosok tanácskozókohelyéül. A zsidó hitközség tagjai között sok gazdag és befolyásos akadt.

Igy ismert történelmi tény, hogy az egyik tekinélyes zsidó: Simon de Caceres levél dolgozott ki Chile meghódítására és Cromwell-nek azt ajánlotta, hogy ő maga megszervezi az expedíciót és annak költségeit is finanszírozzon fogja. Duarte Alvarez királyi kincstárnok volt a Kanári szigeteken (ezeken a helyeken nagy birtokaik voltak a londoni marannosoknak) és Manuel Martinez Dormido (David Abarbanel Manasse ben Israel sógora) kincstárnok volt Andaluziában.

A XVI. század vége felé a hollandiai zsidóság körében felfigyeltek arra a körülményre, hogy Anglia kezdi zsvesen látni a zsidókat. Akkor már az amsterdami szefárd zsidóknak nagy hitközsége létezett. Különösen Manasse ben Israel (1604—57) marannos szülöttől származó férfiú volt az, akit az Angliában lábrakapott messianisztikus eszmék érdekelték. 1650-ben írt egy könyvet „Esperanca de Israel” címen (Israel reménye), amelyet angol fordításban eljuttatott az angol egyházfőkhöz, parlamenthez és a legfelsőbb törvényszékhez. Akkoriban a messianisztikus gondolat oly népszerű volt, hogy Cromwell Olivér államfő érdeklődését is felkeltette és gazdag holland-zsidó kereskedőket hívott meg Londonba. Többek között kapcsolat létesült Manasse ben Israel-el és az amsterdami hitközséggel. Azonban dacára a kereskedelmi kapcsolatoknak, csak a két éves holland-angol háború után kerülhetett Manasse ben Israel 1657 októberében Londonba. Ekkor erőteljes agitációt kezdtek újra a zsidók letelepedése ellen. Manasse petíciói könyv formájában az államtanács elé kerültek.

Ezt a könyvet az inkvizíció újabb kegyetlenkedésének hatása alatt írta. Azt írja benne, hogy a világnak egyetlen népe sem szenvedett még annyit hitéért, egyetlen zsidóéért, mint a zsidóság.

A könyvet kísérő iratban Manasse kifejtette azt a kedvenc ötletét, hogy a zsidóknak ősi hazájukba való visszatérése előtt széjjel kell szóródnia a világ minden részébe. Minthogy akkor már több mint 500 esztendő óta zsidók nem laktak Angliában, azt kérte az államtanácsból, hogy költözhesse nek zsidók a szigetre.

A parlament kedvezően fogadta a kérést, amire jellemző, hogy Lord Middlesex levelet írt hozzá, amelyben „drága barátomnak” nevezte.

AMIKOR MÓZES TÖRVÉNYEIT AKARTÁK ANGLIÁBAN KÖTELEZŐVÉ TENNI

Cromwell, ez a rendkívül érdekességű angol államférfi akkor oszlatja fel a parlamentet és újat hívott össze, amely csupa puritán prédiká-

Hamar fárad? Fájnak a lábaid? Vegyen „Resculap” talp betétet

torból állott, akik rendkívül tisztelettel viselkedtek a régi zsidó intézmények és az őstestamentum iránt. Volt például egy anabaptista tábornok, Thomas Harrison, aki pártjával együtt azt óhajtotta, hogy Mózes törvényei legyenek Angliában kötelezők.

Manasse ben Israel, ez a rendkívül érdekességű zsidó férfiú hatalmas munkát folytatott annak érdekében, hogy a zsidók újra letelepedhessenek Angliában. Volt lényében valami vonzó, hiszalmat kellett vonás, amellyel megszeretette magát embertársával. Kifüggő szónok volt, előadásának könnyedsége érthetővé tette érveléseit. Járatos volt a zsidó irodalomban, ismerte a keresztény teológiát is. Több mint 400 kidolgozott prédikációt hagyott hátra portugál nyelven. Irodalmi működésének mintaképe Don Isaac Abarbanel, akinek dedumokája Rachel Soeira volt felesége. Erre a rokonságra nagyon büszke volt, mert ezzel szerinte igazolta, hogy Dávid király családjából származnak ivadéka.

Manasset az is ösztökélte abban, hogy Anglia a zsidók nyugodt letelepedési helye legyen, mert rendkívül sok autodafé rendeztek Portugáliában, Brazíliában, ahol elevenen égették meg a marannosokat. Ezekről emlékkönyvet is ír és főleg a Hollandiában élő portugál zsidók érdeklődnek e maglyalalok iránt, mert gyakran közeli hozzátartozóik is szenvednek a vallási fanatizmus eme retentő megnyilvánulásától. Ezek javára kéri főleg a szabad angol bevándorlást. Messiást várja, amint hogy az angol puritánok is hasonló elgondolásokkal foglalkoztak, de előbb lakniok kell Angliában is, mert csak a teljes széjjelzóródottság után jöhet a megváltás. Manasse az isteni gondviselés eszközeként tekintette magát. Érdekes, hogy egyik iratának rézmetszete Rembrand, a hírneves holland festő készítette el.

MANASSE HÍRES VITAIRATA

Amikor ismeretes beadványát eljuttatta az angol parlamenthez, hatalmas ellenzést váltott ki a zsidók letelepedésének gondolata az angol nép körében is. Voltak uszitók, akik feltették az angol kereskedelmet a zsidóktól, viszont voltak olyanok is, akik széleskörű nemzetközi kapcsolataik miatt várták a zsidók bevándorlását. Manasse ben Israel védte a zsidó kereskedelmet. A hollandia-portugál és spanyol zsidók uszorajzleteket nem ismertek, hanem nagyszabású, modern értelemben vett pénzügyi tranzakciókat. Ebben a vitairatában felsorolta azoknak a zsidó férfiaknak neveit, akik más országoknak és államfőknek tettek nagy szolgálata. A zsidók mindig hűségesek voltak, leginkább védelmezőkkel szemben. Tiltakozik művelten a többi zsidókat gyanusító binok ellen. Így a vérvad tarthatatlanságát is kimutatja. Nem élünk négerék között, — írja Manasse — hanem fehér civilizált emberek között és mégis barbarizmussal bántak el velünk, gyűlölnék és megölnék bennünket.

Cromwell megértette Manasse érveléseit és akaratait és töle telhetőleg támogatta a kérését. De mit tehettek róla mindketten, hogy Páris egy gyűléstől izzó iratot szerkesztett, amelyre Manasse szintén válaszolt.

Egyetlen ember volt Manasse ben Israel és

Gyermeke iskolába jár? Gondoljon egészségére! Lásza el SENLASLO (Szt. László) fertőtlenítő toalettszappannal DENTONAL fogpasztával Üdít — Fehérít — Fertőtlenít

többéves szívós, kitartó, felvilágosító munkájával sikerült megtörni a jeget és Cromwell „közársasági” Angliája lassankint megengedte a zsidók letelepedését.

Nemsokára a Whitehallban gyűlésre jöttek össze a jelentős angol egyházi vezetők, jogászok és kereskedők, s arról tanakodtak, hogy visszavonják-e a zsidókat vagy sem. Bár a jogászok azt hangoztatták, hogy nincsen angol törvény, amely megakadályozná az angliai zsidó települést, ha az állam javát szolgálja a település; ennek dacára nagy ellenállásra talált az eszme ugyannyira, hogy Cromwell az indítványt eljuttatta. De nem hivatalosan tolerált számos zsidót és megengedte nekik vallásuk szabad gyakorlását. Ez azonban nem tartott sokáig.

KITÖR A SPANYOL-ANGOL HÁBORÚ

1656-ot írunk akkor. És ez a háború mindenekelőtt felhívta újra a zsidókra a figyelmet. Antonio Rodriguez Robles nevű dugaszdag marannos vagyonát lefoglalták és el akarták konfiskálni. (Régi szokás ugyiltszik a zsidók pénzével háboruzni, kastélyokat építeni sth.) Ekkor a többi marannosok felháztak, hogy őket is spanyoloknak tekintik és elveszik vagyonukat. Robles azzal érvelt Cromwellnél, hogy ők nem spanyol, hanem portugál. Ugyancsak ilyen értelemben írtak fel 1656 március 24-én a többi marannos zsidók is. Fernandez Carnajal, Abraham Cohen Gonzales, Simon de Caeres, Israel de Brito és Lopez Chillon, akik azt kérték, engedjék meg nekik, hogy istentiszteletet tartassanak Londonban. Az államtanácsoshoz került a kérvény. De közben a marannosok félték, hogy mint „spanyol”-okat küldözik az országból. Mánasse ben Izrael újabb pamfletet írt, amelyben szembeszáll William Wynne nevű fanatikus „puritán” zsidóellenességével. Ebben a „Vindictiae Judaorum”-ban megvédte a zsidókat. Annnyit elértek, hogy Robles vagyonát visszaadták azon a címen, hogy nem spanyol, hanem portugál. Ezzel a marannosokat hivatalosan is zsidóknak ismerték el. Nemsokára Creechurh Lane-ban, a londoni Cityben zsinagógát építhettek, és Mile End-ben temetőt nyithattak. Ezek a legérdekesebb és történelmi szempontból rendkívül értékes régiségek a mostani angol zsidóság büszkeségei és az elűzésből visszatért zsidóság igen értékes dokumentumai. Manassés Cromwell nagy tiszteletben részesítette, 250 fontos ajándékot adott neki és 100 font évi kezgydíjat részesítette.

A szefárd zsidóság letelepedésével lassankint lengyel-német származású zsidók is kezdtek be-szivárogni, de a mult századig semmiféle kapcsolat nem állott fenn a kétféle zsidóság között. A szegénység és kontinentális zsidóság szorongatott helyzete, a pogromok folyton ütések-hajtottak ezeket a szerencsétleneket, akik közül Anglia is felvett, ha nem is sokat, de mégis ebből alakult ki a mai tekintélyes angol zsidóság.

II. Károly angol király (1660—1685) uralkodása alatt javult a zsidók politikai és szociális helyzete. A zsidók ellenségei továbbra újra azon mesterkedtek, hogy a Cromwell által inaugurált törvényi korszakot zsidóüldözésre változtassák át. 1673-ban a király megerősítette a zsidók jogait, de ennek dacára 1677-ben elhatározta a City, hogy nem tűr területén vagyonatlan zsidót. Ennek ellenére nem történt nagyobb atrocitás és főleg a ten-gerpárti városokban nyugodtan élhettek tovább. 1689-ben 10.000 font idegenadót fizettek a zsidók.

Ezzel a zsidóüldözések korszaka lezárult Angliában. Ettől az időszaktól kezdve felvirradt az angol zsidóságnak. Évszázadokig az elhívás, az üldözés volt osztályrészük, a következő korszak, — amelyről írunk — már a fellendülés és a boldogul-lás időszakát jelenti. Erről legközelebb.

— Az Elyseum fűző- és kézimunka-üzlet a str. Episcopu Ciorgariu 11. sz. alá helyezte át szalonját.

Dr. Mandel Józsefné Oradea, Cogălniceanu 8. Telefon 64
orth. panzió és izr. diákotány nyaralattása
Bala Valca Mariel (Jud. Satumare)
Fényesek között, ózondus levegővel, modern v. lltában, tanárnői felhelyellett rendsz. nyaralattását. Fejőtteknek kúros panzió. Vona, jod, szénasavas gyógyv. tárd. Sport, zene, nap- és hisz. kúrák. Kirándulások - Mérékelti árk. Vasúti kedvezmény.

A breszt-litovszki pogrom

Varsó. — A május 13-iki breszt-litovszki pogrom reggeltől késő estig tartott. A város zsidó alpolgármesterének kijelentése szerint 14-én éjszaka újból fellobbantak az excesszusok. Sok zsidó üzletet leromboltak és czernyi ablaktáblát törtek be. Valamennyi zsidó üzlet zárva, mivel legtöbbjét kirabol-ták. 25.000 zsidó lakik a városban, akik ret-tegésben élnek, hogy újra kitörhet a nyugat-lanság. Aki csak teheti, elhagyja a várost. Sok zsidó házra keresztény vallási emblé-mákat szegtek, hogy ezzel elejét vegyék a további támadásoknak. Erős rendőri pat-rukok cirkálnak a városban, amelyet Varsó-ból vezényeltek ki a rend fenntartására. A károkat, amelyeket a zsidó kereskedők szenvedtek, 2 millió zlotyra (cca 50 millió lej) becsülik.

Dr Emil Sommerstein sejm-képviselő felkereste Breszt-Litovszk kormányzóját és kérte a rend és közbiztonság helyreállítását. A kormányzó megígérte, hogy minden erejé-vel azon lesz, hogy elejét vegye a további tüntetéseknek. Először 150, majd később újabb 250 rendőr jött Breszt-Litovszkba. A zsidó képviselő aggodalmát fejezte ki a kor-mányzó előtt arra vonatkozólag is, hogy a késszurásokkal megölt Stepan Kodiora rendőrtiszt temetésén újabb nyugtalanságok lehetnek, mire a kormányzó megnyugtatta a képviselőt és rajta keresztül a zsidó lakos-ságot. Amikor május 14-én a képviselő el akarta hagyni a várost, a zsidó tömegek kö-nyörögve kérték, hogy maradjon ott. A zsidó lakosság körében pánik hangulat uralkodik. A zsidóság helyi vezetői meg vannak győződve arról, hogy újabb excesszusok nem következnek be. A hatóságok a környék zsidóitákta helyeit féltik a nyugtalanságtól, ahol nemzeti demokrata agitátorok tovább igazítják a lakosságot. A „Kurjer Poranny” azt írja, hogy a zsidók állandóan provokál-ják a lengyel lakosságot (?) és ezeknek a provokációknak kell hogy viseljék a követ-kezményeit. A zsidó parlamenti klub külön-ben a miniszteriumoknál is interveniált, ahol biztosították őket arról, hogy a további ki-lengéseknek elejét fogják venni a helyi ha-tóságok. A „Nasz Przegląd” című lapnak azt a számát, amelyben részleteket közölt a pogromról, elkönfiskálták.

A breszt-litovszki eseményekkel kap-csolatosan a lapok erősen cenzurázva jelen-nek meg, de mégis ki lehetett deríteni nagy-jából a tényállást.

Szczerbowiczky nevű zsidó mészáros üz-letében a hatóság házkutatást tartott, ame-lyen azt találták, hogy tíz olyan levágott borju is van ott, amelyet rituális előírás sze-rint vágtak le, dacára annak, hogy az új tör-vény szerint a rituális vágás tilos, csak bizo-nyos számú állatnál nem. Amikor a rendőr-ség el akarta szállítani az elkönfiskált húst, az üzlet elött zsidó tömeg gyülekezett, amely nem akarta engedni, hogy a húst el-vigyék. A rendőrségi vezető oszlásra szólí-totta fel a tömeget, nagy tumultus támadt, amelynek hevében a mészáros 17 éves fia egy husvágókéssel a nyakába szurt. Erre a megláthatott rendőr revolverlövéseket adott le, amikor is megsebesült a zsidó mészáros. A rendőrtiszt behalott sérülésébe. A tettes elmenekült. A haláleset nagy feltűnés és iz-galmat keltett a városban. Már a délelőtti

órákban kezdődött a pogrom. A lakosság tö-megekbe verődött és kezdte kirabolni a zsi-dó üzleteket. A zsidó élelmiszerüzletekből mindent elvittek és ingyen szétoztották a lakosság körében. Zsidó járőrelőket meglá-madtak és megsebesítettek. Egy zsidólakta házat felgyújtottak s a tűz veszedelmesen terjedni kezdett. A zsidóság körében nagy pánik keletkezett. Sokan az állomásra men-tek, hogy elutazzanak, de nem tudtak, mert a tömeg megakadályozta ebben őket. A vá-ros két legfőbb utcája a borzalmas pusztítás képét viselte magán. A rombolás a késő éj-szakai órákig tartott. Az aránylag kisszámú rendőrség képtelen volt megakadályozni a rablást. A legutolsó jelentések szerint a po-gromnak két halottja és nyolcvan sebesültje van, azonkívül rendkívül nagy anyagi kár.

Világszerzte tiltakoznak a bevándorlási meg-szorítások ellen

Jeruzsálemből jelentik: Amikor köztu-domásúvá vált az új sedulra kiadott certi-fikátok száma, Mose Shertok, az execu-tive politikai osztályának vezetője Sir Ar-tur Wauchope fő kormányzóhoz ment, akivel több óra hosszáig tartó megbeszélést fol-ytatott.

Varsó. — A cionista pártok koordináló bizottsága együttes ülést tartott, amelyen dr Kleinbaum és dr Hellman referátumai után széleskörű debattát folytattak az új bevándorlási módszerrel kapcsolatosan. Végül egyhangúlag azt a határozatot hozták, hogy felkéri a cionista világszervezet execu-tíváját, hogy ne fogadjá el az új rendszert és utasítsa vissza azt, mert ellenkező a vi-lág zsidóságának legelmebb követelésével.

Berlin. — A németországi cionista szer-vezet a következő táviratot küldte a palesztinai executívának:

„Németország zsidósága gunynak veszi a certifikátok számát, tekintettel arra a rendkívüli helyzetre, amelyben a világ zsi-dósága szenved. A németországi cionisták bizalmáról biztosítja az executívát, támoga-tja fáradhatatlan harcában és kéri, hogy el-kiroktalok garantált jogaihoz ragaszkodjék és a sedul megnagyobbitását követelje”.

A legnagyobb német zsidó újság szerint elsősorú jelentősége ma az általános pale-sztinai helyzetnek van és jellemző arra, hogy mennyire sorsdöntő jelentőségű esemé-nyek küszöbén állunk, hogy a júliusi genfi mandátumbizottsági ülésre maga Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter megy referátor-nak s ekkor fog tulajdonképen elődni, hogy mi következik.

Az ardeali zsidóság legkedveltebb találkozó helye Bucurestiben
KATZ orth. kóser restaurant
Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet

— Orth. 27 éves fiatalember, kinek sa-ját rőfősüzele van, hozzáilló házastársat keres. Igénye 200.000 lei. Leveletet „Ko-moly” jellegre a kiadóba kér.

Irodaj teendőkben jártas, román, német, héber nyelvet periektül tudó intelligens, nőtlen, fiatalember, kezdőfizetéssel elhe-lyezkedést nyerhet a „NÉPUNK” kiadóhi-vatalában.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, Strada Iosif Vulcan 4
Telefon: 440

Előfizetési árak:

Belföldön:	Htköznapoknak és vallalatoknak	500 lei
	Magánosoknak egészve	300
	félve	160
	negyedve	85
Külföldön:	Csehszlovákiában	120—80, 45, 25 ck.
	Jugoszláviában	180, 95, 50 dinár
	Magyarországon	25—15 pengő
	A többi államokban	10—5 dollár

Naptár 5697

„Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Péntek: Szivan 18, május 28.

Szombat: Szivan 19, május 29. 2: פקד

Heli szidra: הנהלת

Heli haftora: רבי ושמחה

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.50

gyerlyagyújtás 8.00

Isteniszlelet kezdete 8.20

Szombat befejezése 9.05

SALOM ASCH:

A COLOSSEUM

A világhírű zsidó író Rómában járt és erről az utjáról írja többie között a következő érdekes cikket:

Vespasian császár nem akarta felvenni építhetlen oránsként a „Judäicus” szót, emlékeül annak, hogy megnödította Judéát, mert nem akarta megadni a zsidóknak azt a tiszteletet, hogy a fölöttük aratot győzelem emlékre nevéket felvegye, ahogy azt a római imperátorok tették, amikor egy népet legyőztek, mint germanicus, vagy bri-tanicus melléknevet. Dacára ennek, a zsi-dók elleni győzelem nem lehetett könnyű, amit az is bizonyít, hogy olyan sok emléket építettek a Jada elleni győzelem emlé-kére. A zsidók fölött aratot győzelem kü-lönbén a legsajátosabb és legfontosabb a római imperium győzelmei között.

A Colosseum, talán ma is a világ leg-nagyobb épülete, ez a Colosseum az, amely-nek oly szomorú nevezetessége van a ke-reszténység történetében. Sokszor tizezer embernek van helye benne. A Colosseumot Vespasian kezdte építeni és Titus fejezte be azokkal az aranyakkal, amelyeket a zsi-dóktól raboltak el. A Colosseumot 12.000 zsidó hadifogoly építette. Ezeket a zsidó rabszolgákat a téglavető teletől egészen a Colosseumig egymasmögé állították és a kész téglát kézzel-kézre adták, amíg a fal-hoz érkezett. Titus nagy ünnepek között nyitotta meg a Colosseumot. Száz napig tartottak ezek az ünnepek. Naponta volt küzdelmek, amelyeket zsidó rabszolgák folytattak a kéhezett vadállatokkal, ame-lyeket e célból hoztak a római birodalom távoli országaiból. Az akkori feljegyzések szerint ötezer, mások szerint kilencezer vadállat pusztult el a küzdelmek során, de hogy hány zsidó rabszolga pusztult el, azt nem tartották szükségesnek feljegyezni. A vadállatok szállítása pénzbe került, de az emberélet nagyon olcsó volt. És ezt az a Titus cselekedte, akit a keresztény történe-lemutudósok az „emberiség disznéik” nevez-nek. Ettől az időtől kezdve lett a Colos-seum az emberiség történelmének egyik

legvéreseb területe. Itt vetették hosszú időn át a vadállatok martalékául az emberéleteket. Itt zajlottak le az ugynevezett gladiá-tor-játékok. Néző idevetette a keresztény-szekták huveit. Ezek között volt Péter apos-tol, vagyis Simon bar Jajno. A keresztény egyház hatamas keresztet állított fel ezek-nek az áldozatoknak az emlékére, de a zsidó mártírok emlékre senkiesem állított emléket. De az emléke mégis ott van: — maga a Colosseum. Ejeer idején, holdvi-lágnál és reszkető csulagok lenyénél újra megnéztem a Colosseumot. Irtozasos érzes a szürke néma falak között járn. Mintha láttam volna a hósi halált halt mártírok tizezeit, a keresztényeket és zsidókat egy-aránt. Haottí köpenybe burkoltan ülnek köröskörül a nagy köveken és mintha ret-tentő kiáltás hangoznék; az a kiáltás, mely hosszú mártírúton utunkon kísér és kísért és ez halatszik minden autodefékről, má-gyárkról, mert a zidók egtek és égnek hitük-ért, meggyőződésükért Titustól — a nemzeti szocialistákig. Ezek a kiáltások itma-raadtak a falak között. Mintha most is hallan-nám, amint a zsidók, de talán a keresztény mártírok is kiáltják utolsó halálórtdisuk közepette, amint a vadállatokkal viaskod-nak: a halhatatlan és örök Semá Jiszroelt!..

— A ZÜRICH ZSIDÓSÁG KITETTE TEMP-LOMABÓL AZ ORGNAT. Zürich. — A zürichi hitközség renkiülű közgyűlést hívott egybe az orgonakerésében. A hitközség konzervatív párta ugyan is indítóányt nyújtott be, melyben az orgona eltörlését kéri. „Az orgona átmenet a kitérés felé és a zsidóság megaladása” — ezt mondták az in-dítóánytírók — „és egy hamisan értelmezett asz-szimilációnak szomorú maradványa a zsinagóga-ban”. Az organelles indítóányt 177 szavazattal 6: ellenében elfogadták. A szavazás után az elnök kijelentette, hogy ennek a szavazásnak történelmi jelentősége van, mert azt jelenti, hogy a zsidóság visszatér dekadenciája után az ősi értékeihez.

x Olcsón nyaralhat Bulz közégben (lad-völgy állomás) Silberstein Bernáthnál. Gyö-nyörü vidék, klimatikus levegő, 500 méter a tenger felé. 25%-os vasúti kedvezmény. Szigoruan orth. kóser konyha. Sinautó csat-lakozás a remci Stána-ra. Felvilágosításért forduljon: Silberstein Bernáthhoz, Bulz, Ga-rra Valca Iadului.

— Egy németországi menekült éhen-halt. Stanisla. — A stanislaui városi kert-ben végkimerültséggel találtak egy padon a 66 éves Mark Steinkorn, akit a kórházba szállítottak, ahol néhány órára rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va-gyonát elvették, idegenben pedig nem tudott az idős ember egzisztenciát alapítani. Végül Stanislauba ment, ahol tudomása szerint ro-konai élnek. De kétségbeesve jött rá meghalt. Steinkorn néhány évigézig Németországban élt, ahonnan el kellett távozzon. Minden va

— Franciaország és a zsidó tömegvándorlás Lengyelországból. Páris. — Marius Moutet gyarmattügyi miniszter és a lengyel Madagaszkár-bizottság között tárgyalások folytak, amelyről nyilatkozatot adtak ki. Ebből kitetszik, hogy a francia kormány támogatja ugyan a bizottság madagaszkári munkáját, kisebbszertű bevándorlást is szívesen lát, de semmiesetre sem ad módot arra, hogy egy lengyel tömegvándorlás vegye kezdetét. A miniszter erre vonatkozólag szó szerint a következőket mondotta: — A lengyel kormány azzal a kérdéssel fordul a francia kormányhoz, hogy lehetséges volna-e lengyel polgároknak letelepedni francia kolóniákon. A francia kormány azt válaszolta, hogy az ilyen ki-, illetőleg bevándorlásnak nincsen ellene, feltéve, hogy az illetőknek megfelelő pénzösszeg áll rendelkezésükre és alkalmasak mezőgazdasági munkák végzésére. A madagaszkári tervet örömmel üdvözölik, mivel egy barátságos hatalom polgárainak nem akarunk utábra állni, ha azok élethelehetőségeiket francia impérium alatt levő területeken akarják megtalálni. De semmiesetre sem szabad ezt úgy felfogni, hogy mi emberek tömegvándorlást akarjuk elősegíteni.

— A tel-avivi kikötő hírei. Tel-Aviv. — A kikötő építési bizottsága május 13-án közgyűlést tartott. Azt az indítványt tették, hogy az eddigi 150.000 font alapötét negyedmillió fontra emeljék. Az eddigi jelentésekből kitudott, hogy a kikötő főbb munkálatai 68 ezer fontot igényeltek. A napokban futott be az első angol hajó a tel-avivi kikötőbe. A „Sea Legion Prince” angol hajó itt rakodott ki, nagy arumennyiséget téve partra, egyenesen Londonból jövet.

x Nagyobb városban elsőrangú fogászati műtermen tulajdonosa havi 60.000 lej tisztia jövedelemmel, 49 éves, özvegy, 2 gyermek apja, nőül venne korához illő fogorvosnót 500.000 lej hozománnyal. Bővebbet Mirea házasságkötő iroda, Cluj, Strada Marechal Foch 25.

— Egy volt rabbisemináriumi porfesztor kikerestelése. Budapest. — A budapesti rabbiseminárium dr Balog Armin nevű volt professzora a napokban elhunyt. Balog harminc évig tanított a rabbisemináriumban, majd nyugálomba vonult és a zsidó közbizalom által adott nyugdíjából élt. Most derült ki halálakor, hogy nyugálombavonulása után kikerestelkedett és most nem-zsidó temetőben földelték el.

— Kétféle mértékkel mérnek. Jeruzsálem. — A cionista executive a következő nyilatkozatot tette: 1937 februárjában az executive a fölkormányzóhoz fordult azzal a kérelemmel, hogy hét elítelt zsidónak, akik a múlt évi zavarások folytán elítéltek, kegyelmezzen meg. A fölkormányzó most válaszolt a beadványra és a következőket közli: A hét elítelt közül kettő már szabadlábon van, egy harmadik egy évet kapott, viszont a másik négy vádlottnak nem tud megkegyelmezni. A kommuniké további részében közlik, hogy Keith Roach kerületi komiszár adminisztratív uton 18 arabnak megkegyelmezett és szabadlábra helyezte őket, holott bebizonnyíthatólag résztvettek a múltévi zavarásokban.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!
BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
Sír. Lipscani 7.
Telefon: 462-91
Sosec háttamögött. Postavámmal szemben.
Elsőrangú erdeali konyha!

Kel'emesen,
gyorsan és jól
borotválkozik,
ha
„Raso-Pastá“-t
haszná!l
Gyártja:
Ioan Breckner S.A.
ALBA IULIA

— Délafrika folyton megszorítja a bevándorlási lehetőségeket. Capetown. — A délafrikai parlament harmadik olvasásában elfogadta azt a javaslatot, amely a bevándorlás szabályozását tüzte ki célul, amely azonban végeredményben zsidóellenes tendenciájú. Az új törvény szerint azok, akik „one way-papers”-el rendelkeznek, nem kaphatnak bevándorlási, még kevésbé letelepedési engedélyt Délafrika területén. J. H. Hofmeyr belügyminiszter helyettese bejelentette, hogy 1936 november 1-től 1937 febr. 1-ig összesen 56 ember kapott letelepedési engedélyt az Unió területére. Ez időpont óta még kisebb a számuk. Jelenleg nem ad több időre engedélyt az Immigration Selection Board, mint hét napra. Azok, akik valóban turisták, rendszerint kapnak újabb meghosszabbítást. A hollandi kolónia egyháza Délafrikában ellene van az antiszemita megnyilvánulásoknak.

Ha Brasovba jön és jól akar élkezni, úgy okvetlenül keresse fel a Kahán orth. kóser vendéglőt, a Strada Vocevd Mihai 13, et. II. szám alatt.

— Furcsa statisztikai számok. Berlin. — A német keleti kereskedelem lapja, az „Orient Nachrichten” érdekes adatokat közöl a németek keleti országokkal való kereskedelméről, többek között a múlt évben Palesztinával folytatott kereskedelméről. A palesztinai cikkek behozatala a múlt évben 2.1 millió márka volt, míg 1935-ben 5.1 millió raugott. A behozatal 1934-ben volt a legtöbb, amikor 11.9 millió márkát tett ki. Viszont német árukat 1936-ban 18.4 millió márka értékben vittek be, míg az ezt megelőző évben 21 millió volt. Az egyenleg tehát a múlt évben Németország javára 16.3 milliót tett ki, a német behozatal Palesztinában 0.1%-ot tett ki az összehozatalhoz viszonyítva, viszont a kivitel 0.4%-ot tett ki. A palesztinai cikkek élén, amit Németországba bevitték, a citrusok állanak, viszont az exportált cikkek főleg vasárak voltak.

— Egy pofoz sulyos következményei. A Baseler Nationalzeitung a következő feltevést keltett estet közli: Düsseldorfban történt, hogy Lessman E. zsidó kereskedőt egy tárgyalásra meghívták. Lessmann ismert tekintélyes kereskedő, aki a világháborúban főhadnagy volt és az első osztályú vaskezeset kapta vitézségéért. Egy rohamosztásos fiatal tisztviselő fogadta, aki ráordított „Pizok zsidó, állj a sarokba!” A háborút járt kereskedő nem birt uralkodni idegein és két hatalmas pofont adott inzultálójának, miközben rákiáltott, hogy a pelenkába volt még akkor, amikor ő vértett hazájáért. Lessmann a többi tisztviselőket lefogták és inzultálták. A párt csatlakozott a tisztviselő panaszához, amely szerint eljárás indul Lessmann ellen, mint aki az uniformist sértette meg.

— Az angliai fascista párt antiszemizmus. London. — Néhány hónappal ezelőtt Sir Oswald Mosley fascista pártjában palotaforradalom volt. A vége ennek az volt, hogy két régi fascistát, akik már Mosley előtt is csináltak a propagandát, William Joge-t és John Beckett-t kidobták a pártból. A két pártból kitaszított „Nacionál Szocialist League” címen új pártot létesítettek. Kezdetben nem tudták, hogy a fascista programból az antiszemita részt is átveszik-e. Mos már nincs kétség, mert a „Jewish Chronicle” kérdésére Willam Joge a következőket válaszolta: — Magatartásunk kimondottan antiszemita. A kommunizmusnak mi azt a mozgalmat látjuk, amelyet a kapitalisták csinálnak, hogy elmenteljenek a munkásokat. (Ennél örültebbet sem igen mondtak még. A szerk. megjegyzése). A cél az, hogy nemzetközi államot létesítsenek a kommunista demagógok, hogy végül a zsidó kapitalisták uralkodjanak. Mi nem helyeseltük a zsidók elleni támadásokat, mert tiszteljük az ország törvényeit. Mi népszavazást akarunk a zsidókérdésben. A brit népé a döntő szó.

— Az olaszok arab barátsága. Jeruzsálem. — Az olasz kormány palesztinai konzulátusa után száz arab ifjú tanulmányuttra Olaszországba invitált. Itáliai tartózkodásuk összes költségét az olasz kormány vállalja és Mussolini, valamint Ciano gróf is fogadják őket.

— Zsidóellenes bojkott Lengyelországban. Varsó. — A zsidó és nemzsidó ruházati ipar és kereskedelem megbízottai utján panaszt emelt a kereskedelmi miniszternél, rámutatva a bojkott okozta nagy kárra, amely az egész gazdasági életnek nagy kárára van. A kis városok kereskedői és iparosai nem tudnak a gyárosoknál és nagykereskedőknél megrendeléseket tenni, másrészt az új állami támogatással alakult vállalkozások elnyomják a legális ipart és kereskedelmet. Kéri a minisztert, hogy megfelelő intézkedéseket tegyen, mert így nagy összeomlás lesz a ruházati ágban. Az arany és ezüst iparban is nagy bajokat okoz az új rendelkezés, amely megtiltotta, hogy zsidók keresztény kegyeseket és keresztények zsidó kegyeseket készíthessenek. Ezáltal úgy a zsidó, mint a nemzsidó arany és ékszeripar súlyos károkat szenved. Számos vállalkozás megszűnt, vagy nagyszabású munkáselbocsátásokat eszközölt.

— Amikor a Völkischer Beobachter védi a prágai zsidókat. Prága. — A „Venkov” című lap idézi a német hortokeresztesek lapjának egyik nagy címbeütökkel ellátott cikkét, amelyben azt közli olvasóival, hogy „A csehek erőszaka a prágai németekkel szemben”. A német futballklubot eltávolították sportteréről, mert a város már rég elhatározta, hogy ennek helyén felépítik a mezőgazdasági muzeumot, a DFC különben — ahogy a Slavia írja — a prágai német zsidók sportklubja és nem a horogkeresztes németeké. Különbben a Slavia, a cseh sportklub rendelkezésre bocsátotta sportterét a DFC-nek mindaddig, amíg a város által kijelölt területen fel nem építik az új sportteret.

Perzsaszőnyegel, gyapjúfonalakat
bizalommal
Schulhof Emilné-től
vegyen
ORIENT
Szövőkola Oradea
Sír. Ep. Clorogariu 14.
Szakszerű szőnyegelválasztás!
Állandó tartalom!

Míg bombák röködnek Katalonia fölött,

addig

Anarchista sakter imádkozik a barcelonai zsinagógában

Négy száz család él Katalonia fővárosában, akik közül hatvan vallásos életet él. — Lakodalom chasszid módra. — Ahol az előimádkozó asztala fölött Karl Marx képének kell függeni.

Az enyészet pora lepi be az egykor oly híres barcelonai zsidó életem nyomatit. A XIV. században a zsidóság szellemi centruma volt, amelyre az egész akkori zsidó világ feszültlén figyelt. Valami emlék mégis maradt ebből a korból. Arany-pecsétek, tóra-díszek, talliszok, örökmécses maradtak abból az időből, amikor itt zsidó rendfőnökök és kincstárnokok voltak a zsidók. Avrohom ben Chaja Hanassi, csillagász és matematikus a XII században Katalánia rendfőnökszere volt. Dicsőségese korok emléke.

A barcelonai kormányzósi palota mellett egy falban egy sarkó van beépítve, amely a következő felirat áll: Hakodés Reb Smül Haskadi szellem öröke itt lebegett, aki 1692-ben hunyt el. Ezt a sarkókat akkor találták meg, amikor azt a házat építették, amelybe beleépítettek látható ez a sarkó. Ennek pedig pontosan 117 esztendeje. Az utcát, ahol ez a ház áll, „Kahal”-utának nevezik, ami azt bizonyítja, hogy ebben az utcában volt egykor a zsidóság letelepedési helye és temetője is. Ennek az utcának végében van a nagy katedrális, amelybe még most is láthatók az inkvizíciók borzalmas eszközei, amelynek köszönhetik a spanyolok, hogy 1484-ben a barcelonai zsidók kivándoroltak, amelyet a város teljes anyagi összeomlása követett. Minden zsidó nyom abból az időből eltűnt az idők folyamán. Csak a világháboru idején kerültek oda újra balkáni szefárd zsidók és közep európai zsidók. A barcelonai temetőnek körülkerített zsidó részében az első sarkó az újabb idők-ből 1921-ből való. A barcelonai hitközség büdésének tekintélyes részét teszik ki azok az összegek, amelyekkel fizetni kell bérként azokrét a zsidó halottakért, akiket a zsidó részben temettek el. A barcelonai temető arról híres, hogy egyike a világ legzebb temetőinek. Háromszáz méteren keresztül lépcsőzetesen emelkedő ut van, amelynek tetején volt egykor a nagy máglya, ahol elégették a zsidókat. Az odavezető uton olyképen temetik el a halottakat, hogyha nem fizetnek érte, akkor „kilakoltatják” onnan a halottakat és kiadják másnak a „lakást”. Az új zsidó település sarkóvei teli vannak hibákkal, jelölül annak, hogy héber nyelven nem igen tudnak azok, akik idekerültek.

MILYEN A BARCELONAI ZSIDÓSÁG HELYZETE?

A legtöbb zsidó a német nemzeti szocializmus kitörése után került a városba. A néhány évvel ezelőtt ott lakó zsidók számát haterre becsülik, de a német zsidók egy része visszatért Hitlerországba, hol koncentrációs táborba számítotték őket. Sokan közülük a párisi, londoni és amsterdami segélykomiték jóakarátát vették igénybe.

MIG A BOMBÁK ZUHANNAK, HITKÖZSÉGI VISZÁLY VAN A ZSIDÓSÁG KÖREBEN

Egyetlen nagyobb spanyolországi hitközség a barcelonai, de már minden kelleke meg van ahhoz, hogy komoly zsidó településnek számítson. Már vannak viszályok, viták, ellenségeskedések, sőt még sakterhábo-

rujuk is van. Múlt év július 19-ike óta a templom be van zárva. De azért van minden szombatban minjan és tartanak esküvőket, brith milokat, mintha nem égne mind a négy sarkában az egész Spanyolország. A San Paolou-utcában, a régi barcelonai kereskedőnegyben számos zsidó üzlet van, még köser mézsárdalu is létezik. A mézsáros nagyon sokoldalú ember. Azonkívül, hogy mézsáros, még ő a sakter is, ő a mohelis, a melamed, a rabbi, előimádkozó. Mindez egy személyben. A neve: Menachem Künstlinger. Származik Asiencimből Galiciából. (Nem a spanyol, hanem az „igazi” Galiciából). Művész minden egyes szakmájában. Tud szefárdul és askenázul imádkozni, német beszédekert tart az esküvőkön. Minden kehillla tagot kielégít, a saloniki szefárdot épen úgy, mint a lengyel és romániai zsidókat.

JELENLÉG HANY ZSIDÓ VAN?

400 családra becsülik számukat, de ezekből a hitközséghez összesen 150 család tartozik. Menachem Künstlinger szempontjából még ennyi sincs, legfeljebb 50—60 család, mert csak ennyien esznek köser húst. Künstlinger kivül van még egy konkurrens zsidó sajtó is. Ennek baloldali összekötései vannak, egy anarchista sakter, akinek szintén vannak hívei. A hegemonia Künstlingeré, ki könnyek között is tud imádkozni. A komoly családok támogatják, de hívei az asszonyok is. Ő volt az első szervező Barcelonában, aki a zsidó életet kezdte kiépíteni s mint maga beszéli, odaivételének első hetében nagyocsa fiut vett fel Abraham frigyébe, akik a szakállánál fosva ráncigálták, de kehillög elbánt velük... Menachem teljes galiciái rabbi benyomását teszi, amint szombatokonki felöltözik.

Amikor a forradalom kitört, július 19-én átmentek a templomból Künstlinger lakására, ahol kis imaházat rendeztek be. Nagyon érdekes, a barcelonai viszonyokra fölültebb jellemző, hogy az előimádkozói állvány fölött Hirschenberg „Golusz” című híres képek reprodukciója függ, meg egy naptár, Karl Marx-nak az arcképével. Az ősi nagyünnepen már újra a templomba akartak imádkozni. Az anarchisták, akik ma dominálnak a városban, hozzájárultak a tervhez, sőt még felajánlották azt is, hogy fegyveres öröket küldenek, akik vigyázni fognak az imádkozókra. (Tanulság, az anarchisták is jobbak, mint a nemzeti szocialisták). Ezzel azt akarták tanusítani és kibantsulyozni az anarchisták, hogy nem politizáló vallásos csoportokat nem bántanak, sőt ha kell, támogatják is őket.

Csak egy baj volt. Mivel az imaház az elégett keresztény templom mellett van, mégis úgy elhatározták, hogy nem nyitják ki annak kapuit és nem fognak benne imádkozni.

EGY SZOMBAT A BARCELONAI SAKTERNÉL

Ott voltam egy szombatban át a sakter házában berendezett kis imaház minjenjénél. Épen egy vőlegényt hívtak fel, mint ahogy azt a jó időkben szokták. A vőlegényt megdobálták mandulával, mazsolával és imádko-

zás után tiknt adtak. (Lékech mit bronfn). Voltam másnap az esküvőn is. Egy német emigráns volt a vőlegény, a menyasszony pedig egy lengyelországi leány. Mindketten felvilágosodott emberek, de az esküvő úgy nézett ki, mintha egy rebbe házába lett volna. A menyasszonyon teljes fátyol volt és hétszer körülmint a vőlegény körül. A vőlegény kiltlile a földig ért a baldachin alatt és Menachem, a sakter megmutatta, hogy milyen sokoldalú. Még a vőlegényt is eltáncolta két idősebb asszony.

Ha majd megírják késői történetírók a borzalmas spanyol polgárháboru véres történetét, bizonyára szentel majd egy néhány sort az anarchisták által megtört imádkozásnak is, meg mindannak, ami jellemzi annak a néhány családnak az életét, akiket a számum spanyol földre sodort. Akiknek egy része otthagya Hitler poklát, hogy a másik pokol rémségeit élje át. Zsidó sors ez, tragikus életek, a XX. század jellemző keresztmetszete.

Egész Lengyelországban folynak a zsidóellenes kilengések

A breszt-litovszki pogrom áldozatainak felségítésére a Joint bizottság vezetői, dr Bernhard és David Schweitzer Varsóba érkeztek. A pogrom anyagi károkat szenvedettjeinek száma több mint 2000. Az antiszemita pogrom miatt a zsidó közlekedet sztrájkot rendeztek, tiltakozásul. A sztrájk délben két óra hosszai tartott.

LENGYELORSZÁG TÖBBI RÉSZÉBEN IS VANNAK ATROCITÁSOK

Kowal melletti Kamien Kaszrszky városkában is kilengések voltak, amelynek zsidókat megtámadtak. A paraszot kirabolták a zsidó üzleteket. Jellemző, hogy a nyugtalanságot megelőző napon a város zsidó lakossága azzal a kérelemmel fordult a zsidó parlamenti klubhoz, hogy intézkedjenek a hivatalos hatóságoknál, mert érezhető a lakosság nyugtalansága. Kezdetben nagyobb-szabású pogromról érkeztek hírek, de később kiderült, hogy a rendőrség kellő eréllyel lépett fel. Maga a polgármester fogott revolvert a zendülök ellen. A paraszotok, akik a betivására igyekeztek, amikor halották, hogy nyugtalanság van Kamien Kaszrszky városban, visszafordultak.

Számos helyen az országnak fordulnak elő kilengések. Így Lodzban a 30 éves Nahum Wachowsky-t késszurásokkal sulyosan megsebesítettek. Kórházba szállították. Az 50 éves Rappaport Sámuel leütötték és sulyos fejsérüléseket szenvedett. A 24 éves Heyman Frida is egy támadás alkalmából megsebesült.

Baranovitzban (Keletgalicia) tíz zsidót megtámadtak és sulyosan bántalmaztak. Az egyik közülük egyik szemét vesztette el a támadás alkalmából. A rendőrség közbelepett és két tettet elfogott.

Swenzian-ban (Vilnai kerület) a templomnak és számos zsidólakta háznak ablakait betörték és raboltak.

A lengyelországi zsidóellenes sajtó összefoglaló cikkeket közöl az eddigi zsidóellenes megnyilvánulásokról. Megállapítják, hogy 37 városból 826 zsidó vállalkozást likvidáltak. A zsidó lapok még megjegyzik, hogy ez csak egy csepp az antiszemizmus tengereből.

PALESZTINA

Vajjon miért hallgat Weizman?

A hírek szerint Palesztinát fel akarják osztani két, esetleg még több részre. A Bal-forsz deklarációt sutba akarják dobni és egy kis, csaknem nevetséges államocskát akarnak kreálni: zsidó állam címen.

Igy szólnak a jelentések, amelyeket bőségesen kommentál az angol sajtó. A legnagyobb és legkomolyabb angol napilapok hasábjain átfoglalkoznak a problémával és latolgatják a királyi bizottság jelentésének különböző lehetőségeit. Mindenki szónokol, ír, helyesel, vagy tiltakozik, csak Weizman hallgat. A Jewish Agency és cionista világszervezet elnöke. Weizman nem tudott, vagy nem akart a Jeruzsálemben megtartott AC gyűlésen sem résztvenni. A zsidó nép világszerte a legnagyobb idegesség közepette várja a sorsdöntő jelentést és azt, ami utána következik. És Weizman, az elnök hallgat?

Vajjon miért hallgat Weizman? Azért, mert mint komoly diplomata nem akar idő előtt nyilatkozni és nem tartja elég helytelennek a taktikai okokból, hogy fecsegen és világgá kürtöljön olyan titkokat, amelyeknek túlkorán való publikálása csak árthatna az ügynek? Weizman nem szeret sokat nyilatkozni, de talán nem is szabad neki, mert mi volna, ha a sajtó állandóan közölné, hogy mit tárgyalt zárt ajtók mögött a francia miniszterelnökkel, vagy az angol gyarmatiügyek legfőbb intézőjével? Valószínűleg jobb így, hogy nem beszél...

De lemerül a kételkedésben, a türelmetlenekben egy másik kérdés: Vajjon nem-e azért hallgat Weizman dr, mert titokban már megévezett Palesztina felosztását illetőleg? Vajjon nem-e „magasabb angol érdekből” járult volna hozzá eleve a szerencsétlen kantonizálási tervhez? Weizman hallgat és hallgatását szabad jó és lehet rossz jelnek is tekinteni. Hallgatása mögött lehet igen fontos és örvendetes titok is, de lehet az is, hogy mint az orvosi diszkréció előírja, nem közli a beteggel a halálos kórt, amely emésztli! A halálos kór — a kantonizálás, a felosztás!

Weizman hallgat és vajna hallgatása mögött örömhírek volna és nem szomorú valóság. Rövidesen megtudjuk!

— MI LESZ J. H. HALLE LEGKÖZELBBI SZEREPE? Jeruzsálem. — A King David szálloda nagytermében buscuestét rendezett John Hathorn Hall, aki mostanig a palesztinai kormány főtitkára volt. A banketten számos előkelőség vett részt. A távirati iroda értesülése szerint a volt főtitkár fontos kormány megbízással Zanzibárba megy, de ezt az állását csak ez év novemberében foglálja el. Addig Londonban fog tartózkodni a közreműködők majd annak a jelentésnek elkészítésén, amelyet az angol kormány nyújt be a mandátumbizottsághoz. A jelentés elkészülte után még egyszer visszatér Palesztinába, ahol a királyi bizottság jelentését bevárja.

Imprimée-selymek, ruhavásznak, burették, strandruha-anyagok nagyon olcsó árban

KERTÉSZ

női divatruházban
Oradea, Piața Regina Maria 1.

— ÉSZAKPALESZTINA BIZTONSÁGA. A jeruzsálemi kormányzósági palotában értekezlet volt, amelyen megtárgyalták az ország északi részének közbiztonsági helyzetét. Az értekezleten résztvettek a nablusi, beisani, dacheni és tulkaremi kerületi biztosok is. A palesztinai rendőrség főnöke: Spicer, három katonai funkcionáriussal felkereste Tubam arab falut, majd onnan Tulkarembent.

— A JERUZSALEMI EGYETEM ÚJ PEDAGÓGIAI PROFESSZORA. New-Yorkból meghívták a jeruzsálemi egyetem pedagógiai tanszékére Mordechai Kaplant, aki az amerikai vallási élet egyik vezérégyénisége. Nagy és eredményes munkát fejtett ki az amerikai zsidó ifjuság körében, hogy a zsidó ügyek iránti érdeklődésüket fokozza. Az ő meghívása új életet visz majd Palesztina egyetemének szellemi életébe. Számítanak arra, hogy meghívásával kapcsolatosan élénk együttműködés fog kifejlődni az amerikai és palesztinai szellemi élet köreiben. A pedagógiai fakultást különben 1935-ben szervezték meg. A szintén Amerikából jött dr. Alexander Duschin mint docens, politikai és iskolaszervezési előadásokat tartott. Kísérleti iskolát is létesítettek Beh Hakerem-ben, amely kapcsolatban van a pedagógiai fakultással.

— A „FELESTIN” ARAB UJSÁG KÖZLI, hogy a kormány rövidesen nagyszabású munkálatokat indít be az ország déli részén, ahol vízzel látják el majd a kolóniákat s a környező arab falvakat is s rászoktatják őket arra, hogy vetemény termelést honosítsanak meg. — Kairóban tárgyalások folynak annak érdekében, hogy Egyiptom és Transzjordánia közötti gazdasági kapcsolatokat jobban kiépítsék. Így többek között szó van arról, hogy Amman-ban, a fővárosban állandó kiállítás rendezzenek egyiptomi termelvényekből. A tárgyalások rövidesen befejeződnek és létrejön a kereskedelmi szerződés a két állam között. — Konstanza és Haifa között új hajójárat indult meg, amelyet egy francia hajózási vállalat indított meg. — Május havában egy pontos statisztikát állítottak össze mindazokról a vállalatokról, amelyek jelenleg működnek Palesztinában. A statisztikát a Jewish Agency megfelelő osztálya készíti és kiterjed az illető vállalkozások által termelt árra, mennyiségére, minőségére és a vállalat által foglalkoztatott munkások számára is.

— A JEWISH AGENCY EXECUTIVEJE az Agency counciljának gyűlését augusztus 18-ára hívják egybe Svájcba. — VI. György király koronázása alkalmából a volt zsidó frontkatonák is ünnepséget tartottak, amelyen Dill tábornok is résztvett. — Amint az arab lapok írják, a palesztinai kormány Francis Bey Chaját arab bíróvá bizta meg azzal, hogy a július 19. és 25 között megtartandó nemzetközi jogászkonferencián Palesztinát képviselje. — Az „El Akdam” jelentése szerint egy nagy arab lapot alapítanak. A lap szerint pártok feletti lesz a lap iránya és az általános arab érdekeket fogja

védni. A szükséges 25.000 font tőke már biztosítottak látszik. — Körülbelül száz zsidó és ötven arab család, akiknek kenyérgyártásuk elesett a nyugtalanságok idején, kártalanításban részesülnek. Viszont, akik szembeszálltak a rendőréggel, vagy katonasággal és úgy halltak meg, azok semmiféle kárpótlásban nem részesülnek. A kormány összesen 30.000 fontot irányzott elő erre a célra. Körülbelül 250 font jut egy-egy családra. — A Mokattam című egyiptomi lap szerint az angol kormány különleges megbízással az összes arab államokba megbízottakat küldött, hogy azoknak a Palesztina kérdéssel kapcsolatos álláspontjukat tanulmányozza. Nagyrésztük ellene van a felosztásnak és az arab kívánságok teljesítése mellett vannak. Egy uralkodó kivéve — valószínűleg Abdullah az illető — aki a felosztás mellett van. — A „Felestin” jelentése szerint az angol fascista párt vezére rövidesen meglátogatja Palesztinát.

— EGY FEGYVERES ARABOT, aki a Beisan-vidéken levő Beth Jozsef kolóniát meg akarta közelíteni, feltartóztatott egy zsidó segédrendőr. Az arab lövöldözni kezdett, mire a rendőr is használta fegyverét és az arab halálos sebet kapott. Három rendőrt őrizetbe vettek. Az arab bevallotta halála előtt, hogy ő kezdett el előbb lövöldözni. — Josef Sirotkin nevű 28 éves lengyelországi munkás, aki Givat Hachlosa kvuca tagja volt, egy robbantás áldalmával, amelyet egy kötérről kapcsolatosan kezdettek, megsebesült és sebeibe belehalt. — Haifában egy mérsékelt pártállású arab háza ellen bombamerényletet követtek e. Ezzel egyidejűleg számos arab fenyegető levelet kapott, amelyben halállal fenyegetik meg őket, ha nem vetik magukat alá az ország terror embeinek. — Nazarethből 24 arab agitátor kiutasítottak. — A tel-avivi Kadima-klub, amelynek görögországi zsidók a tagjai, az Ole Thesallonikivel együtt emlékiratot nyújtottak át a görög konzulnak, amelyben azt kéri, hogy kérje fel nevükben a görög kormányt annak érdekében, hogy a görögországi hajók ezental Tel-Aviv kikötőjében kössenek ki.

— Zászlóaférők Palesztinában a koronázás napján. Jeruzsálem — A „Haarec” vezércikkben tiltakozik a palesztinai rendőrség magatartása ellen, amit a koronázás napján tanúsítottak. A lap megjegyzi, hogy azokat a feltevéseket, amelyek ezt a rendőrséget nem távolította el, míg a zsidók zászlóit hagyták, hogy széjjalszakítsák. Mint érdekes és jellemző tünetet jegyzi fel a lap, hogy egy rendőrségi autó arab zászlóval díszítetten állott meg a tel-avivi Herbert Samuel-téren. Végül megjegyzi a lap azt is, hogy a palesztinai kormány által kibocsájtott programmon nem szerepelt a tel-avivi ünnepség programja.

— DILL TÁBORNOK LEMONDÁSA. Jeruzsálem. — Londoni és jeruzsálemi körökben egyaránt élénken kommentálják Dill tábornok lemondását. Jölinformált körök tudnivaló, hogy Dill tábornok politikai okokból lépett vissza palesztinai megbízatásától. A tábornok elsősorban élesen ellenzi Palesztina kettéosztásának tervét és az a meggyőződése, hogy katonai és stratégiai szempontból csak egy zárt egységet alkotó Palesztina képvisel nagy értéket az angol birodalom számára.

KÖZÉLET

— A CLUJI KONGR. CHEWRA KADISA vasárnap, május hó 9-én tartotta tisztújító közgyűlését, mely alkalommal egyhangú lelkesedéssel ismét Somogyi Miksa választotta meg a Chewra elnökül immár negyedszer. Aelnökök lettek: Gergely Dezső és Weisz Jenő. Az előjáróság tagjai lettek: Weisz Jenő mint pénztárnok, Flohr József mint elnök, Breuer Mór mint gazda, dr. Kelemen Rezső mint ügyész, Borso Bernát, Freu Lajos, Sipos Jenő és Stern Sámuel mint gabek. Felügyelő bizottsági tagokká Hunvald Gyula és Salgó Dezső; Chewra orvosokká pedig dr. Kiss Árpád és dr. Pártos Ervin választották meg. Somogyi Miksa mint újonnan megválasztott elnök programjában kijelölte azt az utat, amelyen a Chewra haladnia kell. Dr. Weisz Jenő az új munkatársak bizalmáról és határozatos támogatásáról biztosította az elnököt, dr. Weinberger Mózes főrabbi üdvözölte az új elnököt és előjáróságot és Isten áldását kérte működésükre. (L. S.)

— A KASSAI ZSIDÓ PART f. hó 18-án nagyszabású propaganda-gyűlést tartott. Elsőnek dr. A. Kabos tartotta meg programbeszédét, majd dr. Angelo Goldstein hatásos beszéde következett dr. Chaim Kugel (Mukacevo) a zsidó párt politikai irányvonalát ismertette. Ezután Mose Goldstein az országos Mizrahi szervezet elnökének üdvözlő sorait olvasták fel. Végül dr. Zlatner intézett emelkedett szavakat a népgyűlés résztvevőire, felszólította őket, hogy a megjelentő városi tanácsválasztáson a Zsidó Pártra adják szavazataikat.

— HITKÖZSÉGI VALASZTÁS BISTRITÁN. A bistrítai orth. hitközség e hó 9-én tartotta meg rendes közgyűlését, melyen a következők lettek megválasztva: Hitközségi elnök: dr. Eskeles Miksa ügyvéd, elnök: Tabovits Sámuel, pénztárnok: Weinberger Áron, ellenőr: Hartmann Jakab. — A választmány tagjai: Rachmutz Izrael, Rodó Lipót, Redlich Vilmos, Kahan Jehiel, Rosenfeld Áron, Waldmann Mendel és Walzer József.

— HAZAMIR HANGVERSENY LUGOJON. Lugoj zsidósága újra bebizonyította, hogy zsidóságként állhatatos képes hozni. Ezúttal a Hazamir zsidó dalárdáról van szó, melynek programjához tartozik a liturgiái ének mellett a zsidó népdal kultiválása is. Sajnos, kitűnő karmesterek, Barbu Filaret a Vidu körússal és a conservatorium igazgatói teendőjével annyira el van foglalva, hogy a Hazamir vezetéséről kénytelen volt lemondani. A Hazamir elnöksége ezért meghívta a cernauți Schaten Igo professzort. A fiatal karmester május 11-én hungverseny keretében mutatkozott be a lugoji közönségnek. Schaten professzor kitűnő pedagógusnak és nagyszerű karmesternek bizonyult, de mint kísérő is elsőrendű produkált. Az est kimagasló eseménye volt Marguerite Kozann, a bécsi Népepera tagjának fellépte. Mielőtt Amerikába távozik régi légióit váltotta be, melyet Neumann Hungáriának tett együttes palesztinai utjuk alkalmából és így jött le Lugojra. Az estnek áttűtő sikere volt és a Hazamir újra megbeszélést szerzett kifelé is a zsidó dalnak, a zsidó művészetnek, a zsidó szavak akarásnak. A Hazamir jól ismert szólistái Vogel Angela, Czitrom Géza és Walland Teodor újra tudásuk legjavát adták.

* A SATU-MAREI TIFERETH BACHURIM EGYESÜLET ez elmúlt héten tartotta tisztújító választását Jakab Mózes v. elnök hirdette ki a választás eredményét. E szerint a következő vezetőség került az egyesület élére: elnök: Rosenberg Ignát, alelnök Kaufmann Endre, gondnokok: Goldstein Béla, Feuer Adolf, ellenőrök: Kolb Sándor, Friedmann Sámuel, pénztárnok: Schönberger J., jegyző: Farkas Jenő. Tanácsosok: Weisz Lajos, Jakab Mózes, Purjesz Ignát, Weisberg Antal, Freimann Béla. Választmány: Kaufmann László, Rosenberg Ernő, Glück József, Goldstein Ignát, Nuszbächer Aladár, Freimann Zoltán, Lebovits Adolf, Friedmann Lajos, Engel Sámuel, Lébi Salamon, Polatsek Sándor, Einhorn Áron, Mátrai F. S.

Ez a TESTSULY fészélyezi és elcsunytja Önt

120 Kg.

A súlyos kövérég állandó keserűség okozója. Terjedelmes pacsija groteszké teszi megjelenését. Állandóan ki van téve barátai nézésének. Azonban minden jelentéktelen epizód, azon súlyos nehézség mellett, amelyeket a kövérég a mindennapi életben okoz. Ha még megemlítenék, hogy a kövérégre való hajlamosság nemcsak fészélyes, hanem veszélyes is. Bebiztosítja, hogy legelőrendűbb érdeke ottl is teljes mértékben teherrel megbabadulni. Mindenek dacára bizonyos soványító-módszerek nem ajánlatosak. Kerülnie kell a legyengítő étrendet, amely kifejezetten a fizikai ellenálló képességet. Ugyanakkor állandóan kell a súlyos energiát eljársítást, amely átalakítja a zsíradékot és magukat a szervezetet is megmódszéri. A kövérégre való hajlamosságot természetesen erősítőket kell kezelni, amelyek támogatják a szervezetet a felesleges zsíradék kiválasztásában és eltávolításában, és amelyek megakadályozzák ezek felhalmozódását.

Az Urodonal egyszerűen megfelel ennek a célnek mert nemcsak oxidálja a felesleges zsíradékot, hanem fokozza az anyagcsere-folyamatot és így megakadályozza a zsíradék felhalmozódását. Vesse alá magát ezen le-
reputikus foyamatnak és tapasztalni fogja, hogy fokozatosan visszakapja egykori elegáns megjelenését és mozgóképességét.

E Fajve professzor a Poliharsai belgyógyászati klinikán hivatalos egyetemi tanára a következőképpen megírta meg az Urodonal kitűnő hatását: A kövérégre való hajlamosság esetében kitűnő eredményeket ad az Urodonal. A nitrogén tartalma anyagok eltávolításával megakadályozza a vértelülést és vérpangást, lúdt a hest vérsűrűsödést és máj húzósabb vérpangást ellen. Oxidálja és eljégtetja szervezet túlterhelését és átítatja zsíradékot.

URODONAL

megakadályozza az időelőtti megöregedést

A karsadalmi biztosított intézet orvosi kara in rendi URODONAL.

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY — MEGBIZHATÓ MARCHA

— Valea-lui-mihai clonista helyi csoport

röviddel ezúttal tartotta meg programizációs közgyűlését dr. Mózes László közreműködésével. A közgyűlésen megválasztották az új tisztikart, mely a következőkből tevődik össze. Elnök: dr. Grosz Sándor, alelnök: dr. Balaiti Andor, titkárok: Berkovits Béla, Friedmann Béla, kulturvezető Berkovits Móricz. Szekelbiztos: Goldstein Miksa, Keren Hayesod bizottság elnöke: Deutsch József, bizottsági tagok Goldstein Miksa, László Iván, nézetárnok: Friedmann Márton, ellenőrök: Róth Dezső, Glück Károly, Keren Kayemeth biztos: Rosenbluth Sándor. Palesztina Bizottság elnöke: dr. Grosz Sándor, bizottsági tagok: dr. Kepes Armin, Deutsch József, Goldstein Miksa, Friedmann Hillel. Választmányi tagok: Grünfeld Béla, Weisz Sándor, László Iván, Glück Béla, Roth József, Lőrincz Hermann, Eiss Lajos, Schwarz Sámuel, id. Bernstein Adolf, Farkas Ernő, Friedmann Béla, Herskovits Sámuel, Weiss Hermann, Hoffmann Dezső, Gellmann Lajos, Haber József, Salamon Márton.

— A WIZSNITZI RABBI TARGUMURESEN. Sewnoth előtti vasárnapon illusztris vendége volt a targumuresi vallásos zsidóságnak Hager Ch. Mer wizensitzi rabbi résztette meleg ünnepélyesen a vallásos zsidóság, amikor Schimmar Mór vendégszerető házában egy brisz-milo alkalommal a városban tartózkodott. Nagy felhajtást keltett a hatalmas kocsis és autósor, amely a főrabbi fogadtatására az állomásnál megjelent, majd végigvonult a város utcáin. A brisz-milon a környékről is igen számosan megjelentek a wizensitzi rabbi tiszteletére.

* A BUCURESTII „UNIREA SFANTA” zsidó templomban a napokban ünnepelték a templom fennállásának százéves évfordulóját. Dr. M. A. Halany, a templom rabbija, aki a romániai zsidó történetkutatás egyik kiváló reprezentánsa, ünnepi beszédében ismertette a templom és gyülekezetének történetét. Beszédet tartottak még dr. Niemero-
mer szenátor főrabbi, Sabbatay Djaen szefard főrabbi és Biermann szenátor, hitközségi elnök A főváros polgármesterének nevében Tanase városi

tanácsos üdvözölte a templomi előjáróságot, kiemelve a zsidóság érdemeit, Dr. Fildermann és Zelfer-Sárteanu ulvölözti táviratban köszöntötték az előjáróságot.

— A BUCURESTII ardeali orth. izr. hitközségben f. hó 23-án ejtették meg a vezetőségi választást, amelyen a közbizalom ugra egységesen a régi vezetőség mellett nyilvánult meg. A választás ismét Winkler Mór erősítette meg elnöki tisztségében és Stern Hermann gyógyszerész alelnöki minőségében. A választást megelőzőleg már sikeres tárgyalások folytak a Schor-féle hitközség elnökségével, úgy hogy teljes erővel indul meg az építómunka és rövidesen megéjtik a közös választást is. Hétfőn ese a bucarestii Katz vendéglőben nagyszabású bankett volt, amelyen dr. Krausz Mór biamarei főrabbi tartott rendkívül nagyhatású szónoklatot.

— SZEFER TÓRA AVATÁS CLUJON. Sávnot ünnepeinek első napján a clujai ortodox zsidó nagytemplomban lelketemelő ünnepség zajlott le. A Tóra ünnepe Szentírás avattak baldachin alatt a templom udvarán. A „szefer tórá” Adler Sámuel, a hitközségnek több ízben volt elnöke és neje ajánlkozta. Az avatás ünnepsége alkalmából a templom zsuffoltság megtelt hívekkel. Glasner Akiba főrabbi lelkes és mélyenjáró prédikációjában méltatta az adományozó Adler-családot és a Tóra ajánlkozás tényének vallási jelentőségét. Az avatás előtt és utána is Weisz Izidor főkátor és kórusa szólistákat énekelte.

* BARMICVOH. Az elmúlt napokban bensőséges családi ünnepély színhelye volt Haas Miksa köztisztviselő álló siria-i hitközségének háza. Fia, Andor tartotta barmicvohtját s emelkedett hangú droszejáv vitta ki a nagyszámú vendégsereg elismerését. Sonnen-schein Eliás ker. rabbi magasszárnyalásu felavató beszédet tartott. Igen szép beszédet mondott még Herzka Armin pancotai hitközség elnök.

Berlin. — Valamennyi rendőrség nagy plakátot függesztett ki, amelyen a következő felirat áll: „Lösung der Judenfrage!” és utána részletesen kifejti azokat a lehetőségeket, amikor fel vagy ne-gyedszidó ellen elfogatási parancsot lehet kiadni, vagy azonnali letartóztatást elrendelni. — A Reichsanzeiger május 5-iki száma közli, hogy a Rathenau-család által alapított A. E. G.-nál vala-mennyi zsidónak cégjegyzési jogosultságát meg-vonták és ezzel teljesen zsidómentessé vált a nagy ipari vállalat.

Varsó. — Május 19-én a lengyelországi orvosi kamarák ülésén 140 szavazattal, 109 ellenében ki-mondták az úria-paragrafusok bevezetésének szükségességét. A kongresszuson megjelent harminc zsidó orvos testületileg elhagyta a gyűlés színhelyét. A szervezőknek nincsen hivatalos színe, ezért határozatának nincsen törvényes kihatása. — A lengyel városok kongresszusán Kowalsky ügyvéd, a nemzeti demokraták nevében indítványt tett, amelynek értelmében a zsidókat ki kell zárni minden fizetési feladatból és a lengyel vá-rosok közigazgatásából. — A varsói kereskedelmi főiskolán újra zsidóellenes kilengések voltak. A rektor, aki közbe akart lépni, záptojásokkal do-bálták meg. — Slonimi lengyel városka mellett két zsidó házalót az országúton megölték. — A megölt zsidó házalók mellett ott feküdt dígtögtlen lovuk is a gyilkosoktól eddig nem találták. A rendőri nyomozást beindították. — Zaleszczyk melletti Juchampol nevű falu egyetlen zsidó lakosát Neu-feldet éjnek idején ismeretlen tettesek megölték. — Varsó kerületéhez tartozó Grabow nevű községben legutóbbi vasárnapon nagy zsidóellenes tüntetések voltak. A tüntetések oka egy ellentét volt, amely egy lengyel és egy zsidó között keletkezett. A ve-rkedés hevében a lengyelt lezurták. Számos zsidót letartóztattak. — Kalis-ban a 17 éves Moniek Kro-nenberg nevű fiatal fiút meggyilkolták. Most elfog-ták a gyilkosokat, egy 14 éves és egy 18 éves fia-talkorút. Vallomásuk során kijelentették, hogy a zsidóellenes propaganda hatása alatt gyilkoltak. Semmiféle személyes gyűlölet nem vezette őket a tett elkövetésében.

Hamburg. — A Grindel-temetőt a hatóság ta-nácsára kibírtették, a benne levő sírhelyeket kiás-ták és rabliknak, tudósoknak és más embereknek földi maradványait átvittek a másik temetőbe.

Vilna. — Amint a lengyel antiszemita „ABC” című lap közli, a rendszeres bojkott miatt a vilnai kerületben levő Niedzwie Dzsicze városkából lassan ki-vándoroltak a zsidók. Az elmúlt hónapban felfozott el az utolsó hat zsidó család, akik likvi-dáltak üzleteiket és elhagyták a várost.

Frankfurt aMain. — A német zsidók segély-szervezete alapos tervet dolgozott ki, amelynek alapján rendszeres kolonizáció indulhat meg Cos-tarica középamerikai államában. Más országok zsi-dósága is támogatni fogja a tervet.

Lemberg. — Kiderült, hogy prof. Gogdan Wa-siutvasky, a lengyel antiszemita párt executívája elnökének veje egy kikeresztelkedett zsidó és ezért le kellett mondjon az elnökségről. Közben kiderítették azt is róla, hogy apja, aki szerkesztője a „Jutro” című erősen antiszemita beállítottságú újságnak, zsidó nagyszülőktől származik.

London. — Commander Oliver Locker Lam-son képviselő, aki a német menekülteket segélyező bizottság elén áll, igen erővel hangú beszédet tar-tott a németországi zsidóüldözések ellen. Alacsony-rendű dolgoknak tartja, hogy embereket vallásuk és fajuk miatt üldözzenek. A fajgyűlölet, amelyet ma Németország izz, az emberiség szégyene. Stocks al-kancellár a humanizmus elvének elnyomását, a ci-vilizáció legnagyobb veszélyének tartja.

Nürnberg. — A „Bayerische Volkszeitung” je-lenti, hogy zsidóknak egyetlen nyári furdőhelyi-ségben sem szabad megjeleni. Ugyanígy intézke-déseket tett Breslau városa is.

Lemberg. — Május 9-én volt újra választás a lemlbergi hitközségben. A szavazásra jogosultak 53 százaléka szavazott le. 16299 személy. A 50 man-dátumból 16 a klall-cionistákra, a budisták 5, gaz-dasági csoportok 3, Aguda és belzi chassidok 2 és a Hitachdud Poale Cion és kispárosok egyet-egyét, kaptak. A választás napján a nemzeti demokraták sok esztelen inzultáltak a zsidó járókelőket és so-kat közülük a rendőrség őrizte ve.

Wien. — A napokban ünnepelte a bécsi zsidók Uniója 30 éves jubileumát. Elhívott dr. Jakob Ori-stein tiszteletbeli elnök, képviseltekük megerkelt a budapesti hitközség, a zsidó frontotónák, a zsidó legitimisták. Az osztrák zsidók Uniója mindenkor harcolni fog a zsidóság jogáért, mert hiszen vér-zett a háború alatt a többi osztrákokkal.

— Farinacci folytatja zsidóellenes had-járátát. Cremona. — Az antiszemita cikkei és beszédei révén közismertté vált olasz publicista, Roberto Farinacci fascista képviselő előadást tartott a „Fascista Kulturinté-zetben”, amelyben foglalkozott Európa je-lenlegi politikai helyzetével. Ebben a be-szében újra erősen támadta a zsidóságot s szemrehányást tesz a világ zsidóságának, hogy romboló tevékenységet folytat és nemzeti kormányzatok politikai és morális erejét ellenyulyni igyekeznek. Templomokban és szabadkőműves páholyokban — mondja Fa-rinacci — más népek elleni gyűlöletet pré-dikálják. A zsidóság támogatója a romboló demokráciákat és a kommunizmust, hogy a korrumpált és legyengült népek felett ural-kodhasson. A „Regime Fascista” című lap, amelynek Farinacci a kiadója, szószerint közli a beszédet és különösen kiemeli annak antiszemita kitételeit.

x Ládner Lajosné Remetén nyitja meg június 10-én orth. kóser pansióját, megciach felügyelete mellett. Állandó minjan. Cim: Ládner Pansio Remet, posta Valea Iadului, jud. Bihor.

— A londoni agudista gyűlés a vallás-talan zsidó-ország ellen. London. — Az Agudasz Jiszroelnek Londonban tartott gyű-lésén a világszervezet elnöke Jakob Rosen-heim nagyszabású beszédet tartott, amely-ben mindenekelőtt kikel az ellen, hogy a világ egyes nemzeti kényszerkivándorlásra biztassák a zsidóságot. Ezzel szemben be- kell ismerni, hogy a zsidóság helyzete rend-kívül súlyos és valamilyen irányban megol-dást kell találni. A szeparatista törekvések- nek véget kell vetni. Legjobb ideje, hogy a világ nagy zsidó szervezetei együttműkö-djenek. Gyakran vetik szemére épen az Agu-dának, hogy külön utakon akar járni. Ez a különhaladás azonban csak akkor van meg, ha a Tórától van szó. Ezzel szemben nin-csen ellene, ha gazdasági kérdésekben együtt halad a többi szervezetekkel. Ami Palesztinát illeti, az Aguda hajlandó együtt-haladni a Jewish Agencyvel, amikor arról van szó, hogy egy kis államocskát létesít-senek a palesztinai tengerparton. De még inkább visszautasít az Aguda egy olyan ál-lamot, amelynek nem a Tóra az alapja és az igazi hit. Egy Tóra nélküli ország pusztu-lásra van ítélve — fejezte be beszédét Jakob Rosenheim.

x Suche jüdisches Fräulein mit deutschen rumänischen Sprachkenntnis zu Kindern. Adresse Eugen Weisz Satu-Mare, str. Mir-cea cel Mare 23, oder Izrael Spitzer Oradea, str. Nic Iorga 23.

Publicatiune

Comunitate Izraelita ortodoxa din Bucuresti, aduce la cunoştinţă pe acestă cale că fine concurs pentru angajarea unui secretar general, in următoarele condiţiuni:

1. Pot concura numai persoanele cu experienţă in conducerea comunităţii ortodoxe.
2. Să fie cetăţean Român.
3. Serviciul militar satisfăcut.
4. Etatea până la 40 ani.
5. Să cunoască limba Română şi Ebreca în grai şi scris.
6. Să posede cunoştinţe şi capacitate în orga-nizare şi administraţie fiind totodată persoană pre-zenţabilă.
7. Să cunoască steno-dactylografia şi contabili-tatea.
8. Să trăiască o viaţă religioasă.
9. Salariul se va fixa la angajare, prin contract condiţionat.
10. Comunitatea îşi rezervă dreptul de a alege dintre ofertanţi şi nu va debarşa cheltuielile eventuale de transport decât în situaţii special invitate.
11. Ofertele trebuie înaintate Comunităţii de Rit Ortodox din Str. Mămurari Nr. 21, în scris până cel târziu 30 Mai a. e.

LOGIKA

Reb Jochanannak van egy bölcse szolgálója, a Samu. Egy reggel azt mondja neki Reb Jochanan: — Samu, itt a pénz, menj ki a piacra és vegyél egy szép tyukot.

Samu egy félóra múlva visszatér egy kanna vízzel.

— Hát ez mi? — rivall rá Reb Jochanan.

— Tessék idehallgatni — szóló Samu — kimen-tem a piacra, kioldaszottam egy tyukot, mire a kofa azt mondta, hogy az a tyuk olyan, mint a kir. Na, gondoltam, ha egy jó tyuk olyan, mint a zsir, mit vegyek tyukot, veszek inkább mindjárt zsirt.

— Na és?

— Elmentem a zsirkereskedőhöz, aki azt mondta, hogy az ő zsirja olyan, mint az olaj. Gondoltam, ha a jó zsir olyan, mint az olaj, mit vegyek én zsirt, veszek mindjárt olajat.

— Na és?

— Elmentem az olajkereskedőhöz, aki azt mondta, hogy az ő olaja tisztább mint a víz. Gondoltam, ha a jó olaj olyan mint a víz, mit vegyek én olajat, veszek mindjárt vizet és erre hazahoz-tam ez a kanna vizet.

— Na jó, — szóló Reb Jochanan — és hol a pénz, amit a tyukra adtam?

— Itja a pénz? Azt bedobtam a kutba a vizért.

MINDIG AKTUALIS

Ez az eset régebben történt, de ma is igen jó és tanulságos.

Egyik városkában a fészolgabiró erősen anti-semita érzésű volt és a zsidóknak nem volt vala-mi jó sorsuk a járásban.

Egy szegény zsidó egy napon beállt a fészol-gabiróhoz és keserves könnyek közt sirta el hogy családjával együtt éheneszt, ha nem kap oalmi munkát.

Jó, mondta a fészolgabiró — kapsz napi két koronát, ha hajlandó vagy egész nap egy fá-bát a cipelni a hátadon, amelyen az áll: né seni-ták takarodjanak ki, hogy több helyük legyen a turániaknak”.

Körem — mondta hitsorsosunk — fogom vinni a fábat.

Ra is akasztották a nagy táblát a hátra, este pedig jelentkezett a fészolgabirónál a két koronáért.

A fészolgabirónak egy kicsit gyanus volt a do-log, hogy a zsidó ilyen könnyen vállalkozott a megsejyemítő feladatra és vallani kezdte: — Egész nap vittem a táblát?

— Igen.

— És hol járál vele?

— Hogy-hogy hol — mondta a szegény zsi-dóska — a temetőben.

TISZTESSÉG

Reb Nochemnek napról-napra rosszabbul ment és végül már adajultot, hogy így imádkozott: — Uram, Teremtőm, csak azt tedd lehetővé, hogy legalább koldulni tudjak menni. Megígérem neked, hogy amit összekoldulok, annak a felét el-viszem a rabbihoz, hogy ossza szét a többi szegények közt.

Az Ur meghallgatta a kérését és elég jól ment neki a koldulás. Ha összekoldult husz, vagy nyolc-dan, vagy száz lejt, rögtön elvitte a felét a rabbi-nak a többi szegények számára.

Egy napon aztán az történt, hogy omlahol egy kosár diót kapott. Ez már szegyet ütött a fejébe.

— Dió — mondta magában lelkesülten — ugy szeretik ezt a gyerekek és én most ennek a felét adjam oda?

Eszébe jutott a fogadalma és küzdött magával adja-e oda a felét vagy ne adja oda a felét? Végül is győzött benne a tisztesség, a diót becsülete-sen kellezszította. A hűjját elvitte a rabbihoz, a felét hazavitte.

TANACS

Jankl a folyó egyik partjáról szeretne átmenni a másik partra, de nincs pénze és így szél a cső-nakoszt.

— Barátom, ha ingyen átviszel engem a má-sik partra, olyan tanácsot adok neked, ami a jö-vőben sok anyagi károsodástól óv majd meg.

A csónakos átvitte és a túlsó partra meg-kérdezte: — Mi az a jótanács?

— Itt idefigyél! — mondta Jankl — máskor ne vigyél senkit ingyen, mert akkor éhenhalsz.

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

NÉPUNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor ZSIDÓ HETILAP Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Junius 8

Ez a dátum rendkívül jelentőségi or-szágunk ujjabbkori történelmében. Hét esz-tendővel ezelőtt ezen a napon lépett II. Ká-roly királyunk újra a haza földjére és ezek az esztendők a konszolidáció és felfelívelés esztendei Románia történelmében.

Ha valaki azt az ellenvetést tenné, hogy bizony a zsidóságot sok méltatlan támadás érte bizonyos pártok részéről, akkor ezeknek csak azt válaszolhatnánk, hogy II. Károly öfelségének köszönhejük, hogy az egyen-suly fenn lett tartva és bölcse mérséklettel csak akkor foghatjuk fel kellő értékeléssel, ha arra gondolunk, hogy nélkülük mily kínos lett volna az élet. Minden hódolatunk és szeretetünk az ország királya iránt, akire mindenkor mint a konszolidált rend legfőbb örere tekintett fel eddig is az ország zsidó-sága. A nyugat szabad levegője, amelyben uralkodni hosszú éveket élt, annyira szu-ralította egyéniségét, hogy mindenkor nyu-godtan hajthatjuk álomra fejünket ebben a szép és gazdag országban, mert II. Károly király a régi történelmi királyok mintájára, minden elattvalója boldogulásán örködi, s hitelt hisszük, hogy a jövőben sem fog a gyűlölet hulláma trónuság felemelkedni.

Ez alkalommal elgondolkozhatunk azon a tényen, hogy a királyság sok ezer éves in-tézménye meg a mi időnkben is mennyire életszükséglete a legtöbb népnek. Legjobb példa erre az angol nép, amely röviddel e-zelőtt koronázott új királyt. A világ legregibb alkotmányával rendelkező és egyik legde-mokratikusabb népe a királyság intézményét tartja a legjobbnak arra, hogy egy világbiro-dalom legfőbb szimboluma és hatalmának letéteményese legyen. Ezzel szemben ott áll a hetvenmillió nagy nemzet Európa köze-pén, amely megszüntette a királyságot, (az hanem 500 millió katolikus érzelmeit is vérig sérti és egy olyan örült fegyverkezésbe haj-szolta bele a világot, amelyre a történelem folyamán még akkor sem volt példa, amikor vérszomjas Caligulák és Nerók kormányoz-ták azt.

Nem lehet általánosítani és a legujabb történelmi tények azt bizonyítják, hogy egy köztársaság lehet antidemokratikus, retro-grád és rosszindulatú, viszont vannak király-ságok, mint az angol, vagy a román, ahol a

demokratikus eszmék élnek és a milliók sze-retete egy szilárd pontban összpontosul. Lé-nyegében nem az államforma adja meg egy ország lényegét, hanem a nép karaktere, amely lakja. Nektünk zsidóknak, ösztönösen szimpatikus a király, mert a ma ember még nem tart ott, hogy önmagát annyira fegyel-mezze, amennyire a boldog élet szempontjából szüksége van. Ha közvetlen közelünkbe tekintünk, akkor látjuk, hogy mennyire egészséges és érett a csehszlovákiai köztár-saság, ahol egy elnök irányítja népét, viszont

Jugoszlávia királyság és az ottlakó zsidóság szintén nyugodt, konszolidált életet él. Junius 8-án emlékezzünk királyunkra, aki uralkodása kezdete óta mindenkor azon munkálkodik, hogy ne tegyen különbséget polgár és polgár között, az ország lakossága között és bízva bizunk abban, hogy a jövö-ben — ha lehet — még fokozottabb mértékben fog ez a helyzet fennállani. Az ország zsidó-sága ezért is osztatlan szeretettel ünnepli az ország többi lakosságával együtt a restaurá-ció nagy ünnepnapját.

Rendkívül kongresszust hiv egybe június 20-ára a Legfelsőbb Zsidó Tanács

Bucuresti. — A Legfelsőbb Zsidó Ta-nács a napokban ülést tartott a fővárosban, amelyen az ország minden részéből résztvet-tek megbizottak. Tekintettel arra, hogy a szélsőjobboldali pártok zsidóellenes propa-gandája folyton erősödik és a kormányzat számos olyan rendelet kiadását tervezi, amely súlyosan érinti a zsidóság gazdasági helyzetét, elhatározták, hogy országos rend-kívüli értekezletet fognak összehívni ju-nius 20-ára.

Ez a gyűlés foglalkozni fog a nemzetvé-delmi munkatörvény tervezetével, valamint a kartellek ellen már meghozott rendelke-zéssel, amelyben szintén vannak burkolton zsidóellenes tendenciák. Az ország zsidósága feszült érdeklődéssel nézi azokat a terveket, amelyek sok tekintetben megbénítanak az ország gazdasági életét s ezért június 20-án bizonyára hangot is fognak adni ennek a hangulatnak.

Végleges döntés:

A XX. cionista világkongresszus augusztus 3-án tartja ülését Zürichben

London. — A cionista executive mos-taniig nem tudta végleg eldönteni a legköze-llebbi kongresszus székhelyét. A legujabb és

végleges döntés szerint a világkongresszus augusztus 3-án kezdődik a kies svájci vá-róban: Zürichben.

Borzalmas családirtás Tel-Avivban

Tel-Aviv. — Borzalmas és a zsidó élet-ben páratlan esemény tartja izgalomban a vi-lág szintiszta zsidó lakossága nagyvárosát. A 35 éves Ábrahám Misalov este hazament la-kására és késsel támadt rá hozzátartozóira. Először leszurta 65 éves anyját, azután rá-támadt 22 éves testvérére, majd 25 éves nő-vérét és 55 éves nagybátyját szurta meg ha-lálosan úgy, hogy mind a négy áldozat rész-ben a tett színhelyén, részben pedig a kör-házban meghalt. A gyilkos minden valószí-

nűség szerint hirtelen kitört elmébaja kö-vetkeztében követte el rémséges tettét. A Misalov-család 1926-ban vándorolt be Len-gyelországból és szolid, dolgozó emberek voltak. A családirtás rendkívül nagy feltű-nést keltett Palesztinában és mély részvétet éreznek az áldozatok iránt. A gyilkost a rendőrség letartóztatta. Rendkívül zavartan viselkedik, lösznúl megemlékőrházba szál-lítják.

